

NATURFREDNING I NORGE

Å R S B E R E T N I N G 1 9 3 7

Flyvefoto fra Mølen i Brunlanes.

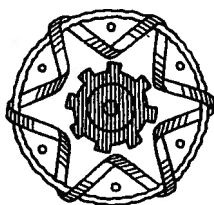

U T S T Y R E T

Utstyret og opsetningen er en meget viktig side ved alle trykksaker. Alt fra visittkortet til jubileumsboken, bør ha det rette typografiske preg og utstyr. Vårt trykkeri har spesielle medarbeidere som påser at alle oppgaver får den rette utførelse. De kan derfor alltid være sikker på et godt resultat når De henvender Dem til

FABRITIUS & SØNNER
ØVRE SLOTTSGATE 25 - OSLO

Fredningsmerke for fredning i henhold til lovenes § 1.

Fredningsmerke i henhold til lovenes § 5.

FREDNINGSMERKER

LANDSFORENINGEN FOR NATURFREDNING I NORGE

ÅRSBERETNING FOR 1937

LANDSFORENINGENS ORGANISASJON OG KONTOR

Til Landsforeningen har i 1937 vært tilsluttet følgende aktive kretsforeninger:

Østlandske Kretsforening, formann inn- til 28. mai oberstløytnant K. G. Gleditsch, derefter høiesterettsadvokat Nils Onsager. (Oslo og Hamar bispedømme). Kontingent kr. 40,— en gang for alle, kr. 4,— årlig.

Rogaland Naturfredningsforening, formann overmaskinist Ole Isaksen, Stavanger. (Stavanger bispedømme). Kontingent kr. 30,— en gang for alle, kr. 2,— årlig.

Vestlandske Kretsforening, formann professor Aug. Brinkmann, Bergens Museum, Bergen. (Bjergvin bispedømme). Kontingent kr. 50,— og kr. 2,—.

Trøndelag Naturfredningsforening, formann direktør Reidar Brekke, Trondheim. (Nidaros bispedømme). Kontingent kr. 25,— og kr. 2,—.

Landsforeningens styre har i 1937 bestått av formannen, dosent Adolf Hoel, Observatoriegaten 1, Oslo, og de ovennevnte kretsformenn. Viceformann har vært overmaskinist Ole Isaksen, Stavanger.

Nord-Norges Kretsforening ligger dessverre fremdeles nede, men man arbeider for tiden med å få startet en egen krets i Nordland fylke.

Sekretæren for Surnadal Naturvern, lærer O. Sylte, har meddelt at denne foreningen har innstillet virksomheten inntil videre.

Agder Naturfredningsforening blev startet den 26. februar 1938 med distriktstoll-

inspektør G. von der Lippe, Kristiansand, som formann. (Agder bispedømme). Kontingent kr. 30,— og kr. 2,—.

Landsforeningen har fremdeles sitt kontorlokale ved Norges Svalbard- og Ishavsundersøkelser, Observatoriegaten 1, Oslo, hvor vi fremdeles får hjelp til maskinskriving og annen assistanse. Formannen treffes i telefon nr. 42794. Svalbardkontorets sekretær, John Giæver, utfører sekretærarbeidet for foreningen. Svalbardkontorets kasserer, frk. Signy Bang, fungerer som foreningens forretningsfører. Begge disse treffes i telefon nr. 42892. Revisor er Karl Brende.

I 1937 er der tilsammen avsendt 400 skrivelser og mottatt 308.

Efter søknad fikk Landsforeningen av Stortinget bevilget kr. 750 til sitt virke i budgett-terminen 1937/38. For neste termin er av Kirkedepartementet opført kr. 750. En søknad om bidrag av Pengelotteriets midler blev uten resultat.

Landsforeningen er selvfølgelig meget takknemlig for statstilskuddene, men vi kan ikke undlate å peke på at disse er vesentlig meget mindre enn i våre nærmeste naboland. Både i Sverige og Danmark nyter naturfredningsforeningene dessuten godt av legater og store donasjoner, men noe tilsvarende finns ikke hos oss. I de fleste andre kulturstater er for øvrig naturfredningsarbeidet underlagt statsinstitusjonene. Det er en meget beklagelig kjensgjerning at vårt forbunds arbeid blir meget sterkt hemmet av pengemangel, og som følge herav er det gjerne de største og mest betydningsfulle saker vi ikke makter å gjennomføre. Landsforeningen kommer nu til å søke en del banker og forsikringsselskaper om bidrag, og

vi henstiller inntrengende til våre venner å støtte disse søknader.

NY NATURFREDNINGSFORENING DANNET I AGDER

Oberstløytnant K. G. Gleditsch har gjennom flere år søkt å vekke interesse for opprettelse av en egen kretsforening i Agderfylkene. Disse har jo helt fra 1914 tilhørt Østlandske Krets, og kretsens formann så det derfor som sin oppgave å få dannet en forening for Sørlandet. Interessen var nok til stede, men det lyktes ikke oberstløytnanten å finne folk som hadde høve til å påta sig arbeidet.

Når Agder nu har fått sin egen naturfredningsforening, skyldes nok dette i første rekke distriktstollinspektør Gerhard von der Lippe i Kristiansand. Herr von der Lippe vil være kjent som en varm forkjemper for våre sjøfugler. I samarbeide med toll- og politimyndigheter lyktes det i 1934 å få 16 uthamnstollmenn på strekningen Risør—Flekkefjord tildelt politimyndighet. Formålet var å gripe mere direkte inn til hevdelse av gjeldende fredningsbestemmelser. Imidlertid fant man nu at det gjaldt å få folkeopinionen med om det skulde lykkes å redde sjøfuglene fra utryddelse. En rekke interesserte menn i Kristiansand blev derfor enige om at det mest formålstjenlige vilde være å danne en Agder Naturfredningsforening bl. a. med det *spesielle* formål å verne om fuglelivet på kysten.

Konstituerende møte blev holdt i Kristiansand den 26. februar 1938, og Agder Naturfredningsforening blev da stiftet. Av foreningens lover fremgår at medlemskontingenten er satt til kr. 2,— årlig og kr. 30,— en gang for alle. Foreningen skal

være tilsluttet Landsforbundet for Naturfredning i Norge.

Til formann valgtes distriktstollinspektør G. von der Lippe. Viceformann overingeniør J. Andresen. Sekretær og kasserer tollkontorist A. Arnesen. Suppleanter: Kaptein E. Keim, skibsreder Herlof Andersen og kontorsjef A. J. K. Arntzen.

Til redaksjonsutvalg blev valgt skibsreder Ferd. Langfeldt, doktor F. Valeur og kaptein E. Keim.

Agitasjonsutvalg: Skibsreder Herlof Andersen, skibshandler C. Axelsen, tollopsyndmann Johannes Tønnesen.

Revisorer: P. J. Pedersen og C. Axelsen med J. Tønnesen og T. Svendsen som suppleanter.

Vi ønsker den nye forening velkommen til Landsforbundet.

VI FÅR EN KRETSTORENING I NORDLAND OGSÅ!

Nord-Norges Kretsforening har som kjent ligget i dvale i mange år. Denne kretsen omfattet hele Hålogaland bispedømme.

I årenes løp har der vært gjort flere forsøkes forsøk på å få rekonstruert den engang så virksomme kretsforening i Nord-Norge. Dette negative resultat var så meget mere beklagelig som vi i de senere år har hatt en rekke omfattende fredningsaker til løsning — særlig i Nordland, og vi har vært inne på tanken om å få opprettet en kretsforening i hvert av våre tre nordligste fylker. Herfor er redegjort i forrige årsberetning.

For om mulig å vekke interessen for slike foreninger i Nord-Norge, skrev formannen for noen tid siden en artikkel som blev tatt inn i en rekke aviser dernord. Nu er det kommet svar på denne appellen fra forfatteren Håkon Evjenth i Bodø.

Herr Evjenth vil forsøke å få dannet en kretsforening for Nordland fylke, og han har i den anledning satt sig i forbindelse med en del interesserte nordlendinger. Landsforeningen har sendt ham alt hvad vi rår over av brosjyrer o. lign., og i løpet av eftervinteren vil der bli holdt et konstituerende møte i Bodø.

(Nordland Naturfredningsforening blev dannet 3. juni 1938).

BEHANDLEDE SAKER

DE NYE LOVENE

Det blev meddelt i forrige årsberetning at Landsforeningens program og nye lover ansåes som vedtatt av kretsstyrene. Imidlertid fant formannen at lovene burde forelegges for Kirkedepartementet før de blev satt i kraft. De blev sendt til departementet den 11. februar 1937.

I skrivelse av den 7. mars 1938 uttaler Kirkedepartementet bl. a.:

«Departementet har forelagt saken for Det akademiske kollegium. Kollegiet har innhentet uttalelse fra Det naturvidenskapelige fakultet og henviser til den; fakultetet sier at det ikke har noen vesentlige bemerkninger å gjøre til utkastet.

Fugløy med omliggende holmer og skjær. (Kfr. vedlagte draft med inntegnede grenser). Sør Fugløy danner den vestligste del av eiendommen Hattøyene, gr.nr. 20 br.nr. 1, Helgøy herred, som jeg kjøpte av Tromsø Handels- & Privatbank A/S i likvidasjon 2. mai 1932. Vedlagte panteattest viser at det ikke hviler noen heftelser på eiendommen, idet Eggeløisa fyrlykt ligger i det område som ikke medtas i fredningen. Hele eiendommen er fredlyst som egg- og dunvær tinglyst 5. november 1804, 1. juli 1822, 23. juni 1837, 17. juli 1873, 2. juli 1887 og 19. mai 1917.

Det område som ønskes fredet vil bli særskilt skyldsatt i vårens løp og eiendommen vil bli overlatt Staten eller om så måtte ønskes Tromsø Museum, vederlagsfritt.

Sør Fugløya er det neststørste av Troms fylkes 5 fuglefjell. Hvert år beboes øya av ca. 100 000 par fugl, omtrent halvparten lunne, ca. 40 % alke og ca. 10 % lomvi foruten endel av følgende sjøfuglarter: Erfugl, svartbak, blåmåse, tenne, teist, storskarv og toppskarv. Dessuten hekker endel småfugl og rovfugl der. Av pattedyr finns bare vond og steinkobbe, som yngler på skjærene.

Ved et heldig tilfelle lyktes det mig å få kjøpt dette fuglefjell og få fjernet alle heftelser, så det skulde ikke være noen forhold, som kan hindre en totalfredning av øyene. På Lille Mægta er det en slags småbåthavn, og her er det også opført en liten hytte. Det vil derfor være rimelig at fiskerne i dette område fremdeles kan søke nødhavn her når forholdene gjør det nødvendig, men uten at de får noen som helst rett til å drive fiske derfra. På den nærliggende Hushattøy er det en meget bedre havn med et større hus for fiskerne.

Ved å få Sør Fugløy fredet som nasjonalpark vil man sikre sig å ha et område hvor iallfall en del av Nord-Norges rike sjøfuglliv kan bli bevart for all fremtid. Foruten å være en severdighet for befolkningen vil området ha stor betydning for de videnskapelige undersøkelser. Noen nærmere begrunnelse for min anmodning om å få dette område fredet som nasjonalpark går jeg ut fra ikke er nødvendig.

Jeg kan tilføie at en detaljert beskrivelse av området med dets plante- og dyreliv snart vil bli utarbeidet.

Da jeg gjerne vil ha dette område bevart i sin nuværende tilstand vil jeg gjerne ha fredningsbestemmelsene så strenge som mulig, selv om jeg ikke vil anmode om noe egentlig vakthold. For at området best mulig kan tjene som undersøkelsesfelt for videnskapelige arbeider bør dispensasjonsretten overlates Tromsø Museum. Jeg tør derfor foreslå fredningen gitt følgende form:

Sør Fugløy fredes i enhver henseende som nasjonalpark. Med undtagelse av Lille Mægta er det forbudt uten tillatelse å gå på land innen området iallfall i tiden mellom 15. mars og 1. september. Det er forbudt å løse skudd på eiendommen i en avstand av inntil 1500 meter fra områdets ytterste skjær. (Eventuelt Jaktlovens § 15).

Bestyreren av Tromsø Museums zoologiske avdeling kan gi tillatelse til å gå på land på øyene samt til videnskapelige undersøkelser av enhver art, deri også innbefattet avlivning og innsamling av videnskapelig materiale.

Idet jeg håper at det ærede departement kan få utferdiget fredningsbestemmelsene så tidlig at de allerede kan bli effektive i år, tegner jeg

ærbødigst

T. Soot-Ryen (sign).»

Landsforeningen har sendt søknaden videre til Kirkedepartementet, — selvsagt med vår beste anbefaling.

Om Sør Fugløy er ellers å si at den ligger ut mot havet på utsiden av Ringvassøy i Nord Troms. Til øya hører omlag hundre småøyer og skjær. Herute har konservator Soot-Ryen drevet med undersøkelser av sjøfuglene i flere år. Bl. a. har han anlagt en klekkeanstalt for efugl. Når nu øya fredes vil den bli et eldorado for så vel fuglene som forskerne.

Det er kanskje vanskelig idag fullt ut å verdsette konservator Soot-Ryens uegennyttige tiltak. For ennå er der jo en del sjøfugl langs Norges lange kyst. Men bestanden minker katastrofalt, særlig på grunn av jakt til revefôr. Og blir der ikke innen altfor lenge etablert en effektiv fredning på hele kysten, da er den dag neppe fjern da sjøfugl vil være en sjeldenhet i den norske skjærgården. Dette kan lyde som svart pessimisme, men ødeleggelsen skrider hurtig frem. Vel nok er det så at Naturfredningsforeningen allerede har fått fredet en del områder hvor sjøfugl hekker, f. eks. en rekke øyer og holmer i Oslofjorden; Kvitsøy, Rott og deler av Jæren i Rogaland og fuglelivet ved de fleste av våre fyrstasjoner. Men Norges kyst er så lang, at disse spredte fredninger langt fra er tilstrekkelig. Kommer vi dit at kystens fuglefauna blir utryddet, vil Soot-Ryens lille rike fremdeles ligge der med sin myldrende rikdom av liv. Og dette er den aktuelle bakgrunn for denne fredningen.

I denne forbindelse ligger det nær å nevne fuglefjellet Andotten i Finnmark. Som kjent har Naturfredningsforeningen satt sig som mål å få fredet minst et fuglefjell i hvert av våre nordligste fylker. Det er mange år siden vi tok opp spørsmålet om

fredning av Andotten, men saken kommer ingen vei. Fylkesmannen i Finnmark har fått den oversendt fra departementet for år tilbake, og der ligger saken ennå.

LOENDALEN SOM NATURPARK

På side 11 o. flg. i forrige årsberetning er der redegjort for oberstløytnant K. G. Gleditsch's arbeide med dette spørsmålet. Landsforeningen har oversendt oberstløytnantens forslag til Kirkedepartementet. Sakens dokumenter har også vært forelagt Vestlandske Kretsforening i hvis arbeidsområde Loen ligger. Kretsen uttaler følgende i brev av den 5. februar 1937:

«Styret i Vestlandske krets av foreningen for naturfredning i Norge har den 4. februar hatt styremøte for å gi en uttalelse i saken om opprettelse av en nasjonalpark i Loen, som foreslått av Østlandske Kretsforenings formann, hr. oberstløytnant Gleditsch, i skrivelse av 23. januar til formannen i Landsforeningen for Naturfredning i Norge. Man vedtok enstemmig følgende uttalelse:

Som bekjent hører arbeidet for å få opprettet nasjonalparker, naturparker o. lign. til naturfredningsforeningens programposter, og foreningen har allerede på oberstløytnant Gleditsch's initiativ tatt opp denne sak for forskjellige av våre høifjellsområder. Det er vårt syn på Loenplanen at den — sett fra et naturfredningssynpunkt — ikke er av så stor betydning som de andre planer. Skulde den derfor på grunn av de betydelige utgifter den må komme til å forårsake, på noen måte komme til å tre forsinkende eller måskje endog hindrende i veien for disse planer, så er det et spørsmål om naturfredningsforeningen som sådan bør arbeide for dens realisasjon.

Om planens enkeltheter ønsker man å fremheve:

Det er — såvidt vites — ingen særegne forekomster av dyre- eller planteliv innenfor området som gjør en fredning mere påkrevet her enn mange andre steder på Vestlandet, og der tales jo i forslaget endog om å innføre norske dyrearter som hjort og bever dertil.

Fredningen av dyre- og plantelivet må enn videre antas å bli så temmelig illusorisk dersom seterdriften skal opprettholdes innenfor området. Bedre vilde det ikke bli, når der bygges restaurant og vei, som skal skaffe en øket turisttilgang.

Forbeholdene om at der skal være adgang til å drepe rovdyr som blir for tallrike, er likeledes en farlig bestemmelse, idet naturfrednings- og seterinteressene lett vil kunne komme til å kollideres, og for skogens vedkommende vil innførselen av hjorte- og beverstamme eventuelt kunne bli betenkelig — ikke minst da skogen allerede vil bli gjenstand for beskatning til både seter- og restaurantbruk, og jo må forutsettes ikke å skulle være under forstlig kultur og skal forny sig selv.

Parken vil enn videre, såvidt man har forstått gjennom samtale med professor dr. C. F. Kolderup her ved museet, ikke by på større geologisk interesse enn mange andre steder her vestpå.

Videnskapelig sett vil dens betydning bli av rent geografisk art, og så vil den naturligvis bli en turistattraksjon.

Vårt syn på saken er derfor det, at den er tvilsom. Starten vil bli ganske kostbar, og der vil kreves et årlig budgett for å skape en effektiv kontroll med parken.

Vi mener derfor at hele spørsmålet må videnskapelig og økonomisk utredes i ganske annen grad enn det er for tiden, innen

Landsforeningen for naturfredning setter noe inn på dets løsning.

Vestlandske Kretsforening er villig til å arbeide for å skaffe en zoolog og en botaniker (forstmann) til å foreta den nødvendige biologiske forundersøkelse, men må forbeholde sig at dette skjer på Landsforeningens eller det offentlige bekostning.»

Denne skrivelsen bl. a. blev sendt Kirkedepartementet den 19. mars ifjor. Departementet opplyser at det arbeider med saken.

OFFERSTEDET PÅ SALTFJELLET

På side 10 og 11 i forrige årsberetning er redegjort for søknaden fra Bodø og Omegns Turistforening angående fredning av et gammelt, lappisk offersted i Stødi-passet på Saltofjellet i Nordland. Saken blev sendt Landbruksdepartementet den 6. oktober 1936 med Landsforeningens anbefaling. Der vedlå ellers anbefalinger fra dr. Gunnar Horn og lappfoged Peder Hagen.

Landbruksdepartementet har sendt saken over til Kirkedepartementet, som igjen har forelagt den for Universitetets Oldsaksamling. Denne finner at offerstedet kommer inn under lov om fredning av fortidsminner av 1905, og at det derfor er overflødig å naturfredste steinene. Departementet har ennå ikke tatt standpunkt til spørsmålet.

Vår fredningssøknad omfattet imidlertid foruten selve offersteinene også et område på minst 50 meters radius omkring dem og helt frem til riksveien. Det har jo vist sig (f. eks. på Mølen i Brunlanes) at visse fortidsminner ikke er tilstrekkelig beskyttet ved loven av 1905. Dette turde således være et av de tilfeller hvor Old-

saksamlingen og Naturfredningsforeningen burde praktisere overenskomsten om samarbeide. Landsforeningen vil komme til å fastholde kravet om fredning av offerstedets nærmeste omgivelser. Skrivelse herom blev sendt Kirkedepartementet den 1. februar 1938.

VILLREINEN OG SVARTISEN

For disse to sakene er der redegjort før, — for villreinen i årsberetningene 1935 s. 6 og 1936 s. 8, Svartisen årsberetningen 1935 s. 12.

Oberstløytnant Gleditsch's forslag om opprettelse av en naturpark ved Svartisen blev sendt Landbruksdepartementet den 26. januar 1937.

Departementet opplyser at begge disse saker er oversendt jaktlovkomitéen som vil behandle dem i forbindelse med den nye jaktloven.

OLJETØMMINGEN OG SJØFUGELENE

Som kjent omkommer en mengde sjøfugl på grunn av spillolje som pøses på sjøen av oljefyrte skib og tankskib. I en rekke land er der reist en aksjon for å få hindret denne ødeleggelsen av havets fuglefauna.

I 1934 anmodet den britiske regjering folkeforbundet om å søke istandbragt internasjonale regler for tømning av spillolje. En ekspertkomité ferdigbehandlet høsten 1935 et utkast til internasjonal konvensjon og utkast til en sluttprotokoll for en konferanse som i tilfelle blir å sammenkalle. Vi kjenner til at den norske regjering har erklært sig villig til å delta i

en konferanse med de nevnte utkast som forhandlingsgrunnlag. Likeledes kjenner vi til at de forskjellige stater har avgitt uttalelser om utkastene. Imidlertid vet vi ikke om Folkeforbundes råd har truffet noen avgjørelse i spørsmålet om hvorvidt en konferanse som nevnt skal avholdes. Dette må dog forutsettes å være hensikten, og det er da formentlig meningen å få i stand en internasjonal overenskomst om tømning av spillolje.

Norges Rederforbund meddeler på forespørsel at det i april 1934 tok opp spørsmålet i sitt medlemsblad og har senere gjentatte ganger gjennom bladet på det innstendigste opfordret forbundets medlemmer til å instruere sine skipsførere om å følge de anvisninger som fikk sitt uttrykk i Washingtonkontrakten av 1926.

Rogaland Naturfredningsforening har fremsatt forslag om en rundskrivelse til rederiene om å innskrenke oljetømningen i belt og sund og langs kystene, samt å anskaffe oljeseparatorer på oljefyrte skib. Dette forslag er sendt Landsstyrets medlemmer til uttalelse.

Videre meddeler den norske legasjon i London i skrivelse av den 24. februar 1938 til Utenriksdepartementet:

I Underhusets møte den 22. ds. blev handelsministeren spurt om hvor mange britiske skib med oljefyring for tiden er utrustet med oljeseparatorer for å forhindre at sjøen forurenses ved olje som slås ut. Han blev også spurt om hvilke bestemmelser for tiden er i kraft for britiske skib med hensyn til tørring og rensning av oljetankene.

Handelsministeren, Mr. Stanley, svarte at han ikke hadde noen opplysning om antallet av britiske skib med oljeseparatorer siden man sist hadde anstillet undersøkelser

herom, nemlig i 1933. Den gang var 24 % av britiske skib som brukte olje som brensel utstyrt med sådanne apparater. Med hensyn til det annet spørsmål sa handelsministeren, at den eneste bindende forskrift angående tørring og rensning av oljetanker på skib er den som inneholdes i «The Oil in Navigable Waters Act, 1922», hvorefter det er forbudt å slippe olje ut innenfor sjøterritoriet. Han tilføiet at britiske og andre lands redere i 1926 frivillig gikk med på, i påvente av den internasjonale avtale om saken, å forby utslipning av olje fra sine skib innenfor en avstand av 50 sjømil fra hvilken som helst kyst. Handelsministeren uttalte videre, at han var helt enig i den meget alvorlige skadelige virkning en fortsatt forurensning av sjøen ved olje har for fiskeriene, særlig da for kystfiskerne. Vanskeligheten var, at der ennå ikke kunde fastsettes noen dato for en internasjonal konferanse, siden enkelte av de store sjøfartsnasjoner ennå ikke hadde erklært sig villig til å møte på konferansen.

REVEAVLEN EN FARE FOR VÅR SJØFUGLBESTAND

Så velsignelsesrik i økonomisk henseende reveavlen kan sies å være for store deler av landets befolkning, lar det sig dessverre ikke nekte at denne nye næringsgren er blitt en alvorlig fare for sjøfuglene våre. Langs hele kysten har man nu i flere år skutt sjøfugl til revefór, og det i en slik utstrekning at enkelte fuglearter, som f. eks. efuglen, faktisk er i fare for å bli utryddet.

Dette er en skam, og det kan heller ikke være nødvendig. Selvsagt må man ikke legge utidige vanskeligheter i veien for

reveopdretterne. Denne nye industrien skaffer jo befolkningen store inntekter og er blitt en av våre viktigste næringsveier. Men det er absolutt *ikke nødvendig* å fóre revene med *sjøfugl*, og det er derfor helt uforsvarlig at reveavlen skal virke til utryddelse av sjøfuglene.

Saken er nok helt enkelt den, at reven eter sjøfugl som den eter kjøtt ellers. Og så har man hatt sjøfuglene så å si utenfor stuedøren. De optrer i flokker og kan uten større vanskelighet skytes ned og fanges i mengder. Dette er da også blitt gjort — av reeveierne selv og av folk som på dette viset har skaffet sig en lettvint inntekt. Ja, så vidt har man drevet myrderiene, at fangsten nu på mange steder er ophørt fordi der simpelthen ikke er fugl nok tilbake til å gjøre jakten lønnsom.

Toppen er rimeligvis nådd når en «fabrikant» kynisk uttaler til en Stavangeravis at han omgås med planer om hermetisk nedlegging av måsebryst til revefór. Lårene kan også brukes, heter det. Men der må storfangst til om det skal monne noe, sier fabrikanten.

Begynner først en «fabrikant» med en slik organisert utryddelse av fugl, så skal nok snart andre vite å følge eksemplet. Et lite fåtall av rovdrevne vil i en kort tid opná å tjene gode penger. Men det vil snart være slutt. Fordi skjærgårdens fuglevil vil være utryddet.

Men dette må der settes en stopper for straks. For en slik rovdrift har landet ikke råd til å bifalle. Sjøfuglene, som så meget annet, er hele folkets eiendom. Våre myndigheter har plikt til å påse at denne eiendom ikke forødes for å skaffe noen enkelte en ufortjent vinning. Slikt er ikke bare slett økonomi. Det er ren vandalisme.

Dette er på ingen måte ment som et an-

grep på reveavlen. Vi vil bare understreke at der kan drives opdress av rev her i landet i endog større utstrekning enn nu, uten at det derfor er nødvendig å ta livet av en eneste sjøfugl.

Forfatteren Carl Schøyen er vår alltid våkne samvittighet når det gjelder spørsmål som dette. Han har da også gått kraftig til felts mot uvesenet. Til regjeringen har han sendt en omfattende utredning om efuglen, som han mener må totalfredes straks. Ellers vil de fleste ha lest noen av Schøyens mangfoldige avisartikler om sjøfuglene. Dessuten har han rettet henvendelser til fylkesting, fiskerlagene og arbeiderlagene langs kysten.

Carl Schøyens utrettelige arbeide begynner nu å vise resultater. Etter henstilling fra Nordland Fiskerlag har Fiskerlagenes Landsforbund gitt sin tilslutning til kravet om en sterkt skjerpet fredning av efuglen. Flere arbeiderlag har rettet henvendelser til regjeringen om å få gjennomført en landsomfattende efuglfredning snarest. Finnmark fylkesting har vedtatt femårig totalfredning i Finnmark.

Selvsagt har Carl Schøyen Naturfredningsforeningens fulle tilslutning i sin utrettelige kamp for sjøfuglene. Vi har da også i stor utstrekning søkt samarbeide med herr Schøyen i denne landsgagnlige sak.

SVALBARD

Det forslaget vi i 1933 sendte Handelsdepartementet om opprettelse av naturpark på Svalbard beror fremdeles i departementet.

Som meddelt i årsberetningen 1936 s. 9, har der i de senere år funnet sted en ren rovdrift i fuglefjellene på Bjørnøya. Titusener av alker og egg blev hvert år ført

til Norge og solgt til revefôr. Fangsten foregikk dessuten på en så hensynsløs måte, at tusener av skadeskutt fugl blev liggende igjen på berghyllene og utover sjøen.

Nu er der satt en stopper for de verste ødeleggelsene, idet det ved kgl. resolusjon av den 4. juni 1937 er besluttet: «Det er forbudt å fange eller drepe fugl og samle inn egg på Svalbard (herunder Bjørnøya) uten til eget forbruk på Svalbard eller i Svalbardfarvannene. Overtredelse av dette forbud er belagt med straff. Denne bestemmelse trer i kraft straks.»

Sommeren 1937 gav sysselmann Marlow besetningen ved Bjørnøya Radio myndighet til å påse forbudet overholdt. På grunn av radiostasjonens beliggenhet kunde dette opsyn neppe bli meget effektivt. Men det var saktens bedre enn intet, og såvidt man vet blev der ikke ført fugl og egg til Norge ifjor efter at den kgl. resolusjon var trådt i kraft. Værvarslingen for Nord-Norge har imidlertid uttalt at besetningen ved radiostasjonen i fremtiden ikke vil få tillatelse til å øve opsyn med fuglefjellene på Bjørnøya. Hvordan opsynet så skal utføres, er nok et åpent spørsmål.

Dosent Adolf Hoel har imidlertid ment at fuglefangst og eggsamling i fuglefjellene på Svalbard bør reguleres efter færøyske mønster. Hoel foretok ifjor sommer en reise til Færøyane for å studere disse forhold. På disse øyene har fuglefjellene i flere hundre år vært utnyttet i en rimelig utstrekning i lovfestede og hevdvunne former. Dosenten har derfor sendt Handelsdepartementet et begrunnet forslag om å la 3 erfarne færøyske fuglefangere undersøke forholdene på Bjørnøya og samtidig lære op en del norske fangstfolk i de færøyske fangstmetodene. Samtidig foreslås at fangsten blir regulert ved lov efter fær-

øysk mønster tillempet efter de særlige forhold på Svalbard.

Som fredningsbestemmelsene nu er, har altså enhver lov til å forsyne sig med fugl og egg i disse fuglefjellene til eget forbruk på Svalbard eller i Svalbardfarvannene. Selvfølgelig betyr det meget for bevaringen av fuglebestanden at *salg* av fugl og egg overhodet er forbudt, og videre at fugl og egg ikke tillates ført til Norge. Men også de nye fredningsbestemmelsene gir rum for misbruk av fuglefjellene. Hvis noen f. eks. anla en revegård på Svalbard, kunde sannsynligvis ingen nekte eierne å hente så meget fugl og egg i fuglefjellene som de måtte ønske.

Der er i denne forbindelse et moment som man må tillegge stor vekt. På Færøyene har nemlig dosent Hoel fått oplyst følgende: Om lomvien (alken) utryddes selv i en liten del av et fuglefjell, vil havhesten straks slå sig ned på berghyllene og danne en celle i alkesamfundet. Nu utbrer imidlertid havhesten en ulidelig stank som alkene ikke tåler. Disse skyr derfor også de nærmest liggende hyller, og havhesten brer sig stadig videre. Man kan således si at havhesten virker som en kreftskade i en alkekoloni. En sådan invasjon kan ødelegge et alkefjell for all tid.

Det skulde derfor være innlysende, av mange grunner, at fangsten av sjøfugl og innsamling av egg på Svalbard må bringes inn under kontroll og reguleres ved lov jo før jo heller.

SKOGEN LANGS RIKSVEIEN I FINNMARK

Formannen for Sarvesjøk Turistforening i Finnmark, bergingeniør Bjarne Hofseth, har henvendt sig til Landsforeningen med anmodning om støtte for sin plan om å få

fredet skogen i 500 meters bredde på hver side av riksveien i Finnmark «der den går nordom den magnetiske nordpols breddegrad». Herr Hofseth vilde sende Landbruksdepartementets skogkontor en begrundet søknad gjennom Landsforeningen. I skrivelsen blev der bl. a. fremholdt at man ved å frede skogen vilde spare oppsetting av kostbare sneskjerner langs veien. Dette var også bekreftet av veivesenets folk.

Vi har latt saken undersøke av lokale kjente skogfolk. Det opplyses at det her gjelder en overmoden bjørkeskog i fullkommen urskogstilstand, som skogvesenets folk vil tynne ut og legge under kultur. Man mener at dette vil være den eneste riktige fremgangsmåten for å bevare skogen langs riksveien. Men herr Hofseths plan finner man å være helt ugjennemførlig. På den annen side mener man at det nok kan ha sin interesse å få lagt ut en naturpark i denne verdens nordligste polarskog. Denne naturpark måtte imidlertid legges på et mere hensiktsmessig sted enn langs riksveien.

Landsforeningen har meddelt herr Hofseth ovenstående og samtidig anmodet om en uttalelse og muligens et forslag vedrørende fredning av et mindre område, som da forutsettes å kunne bli helt urørt.

KRISTTORN

I skrivelse av den 25. september 1937 til Landsforeningen fremsatte Rogaland Naturfredningsforening forslag om en henvendelse til Landbruksdepartementet angående vern om kristtorn. I forslaget anføres følgende punkter:

1. Beskjæring, hugst og salg etc. av kristtorn blir underlagt skogrådenes kontroll i likhet med lignende bestemmel-

ser for hugst og salg av juletrær, men med så meget strengere bestemmelser som bevaringen av dette sjeldne treslag krever.

2. At det i denne forbindelse treffes bestemmelser med hensyn til kontroll med den ulovlige beskjæring og salg av kristtorn.
3. At det innføres planteplikt for de gårdeiere som har kristtorn i sine skoger.

Rogalands forslag blev sendt kretsforeningene til avgjørelse den 2. oktober. Trøndelag Naturfredningsforening ønsket ikke å avgi stemme, da der ikke finns kristtorn i Trøndelag, og man er uten kjennskap til forholdene sønnenfor.

Østlandske Kretsforening henviser til tidligere inngående videnskapelig utredning av spørsmålet (se årsberetning 1925 s. 9; 1928 s. 14; 1929 s. 23, 50 og 58; 1930 s. 60 og 1934 s. 43) og uttaler at der senere ikke er kommet noen nye momenter til. Ved henvendelse til Landbruksdepartementets skogkontor har kretsforeningen fått opplyst at der så vel på Sørlandet som i Rogaland er en slik mengde kristtorn, at den på sine steder er til hinder for beitet. Skogkontoret opplyser at der foreligger absolutt intet som gjør nye bestemmelser påkrevet for å bevare kristtornen. I henhold til dette stemmer Østlandske imot forslagets samtlige punkter.

Fra Vestlandske Kretsforening er ikke kommet noen uttalelse.

SPØRSMÅLET OM MEDLEMSBLAD

Blandt andre programposter er Rogaland Naturfredningsforening også fremkommet med et nytt forslag om utgivelse av medlemsblad for Naturfredningsfor-

eningen. Rogalands skrivelse av den 27. juli er sendt kretsforeningene til uttalelse.

Der er ingen stemning for et slikt tiltak. Her skal gjengis en uttalelse fra Østlandske Kretsforenings formann, h.r.advokat Nils Onsager:

«Efter de erfaringer vi har med hensyn til samling av annonser til vår årsberetning, finner jeg ikke å kunne anbefale at Landsforeningen går til prøve-utgivelse av et medlemsblad — hvor ønskelig et slikt tiltak enn kunde være. Min mening er at skal Landsforeningen gjøre et sådant forsøk, må den på forhånd ha sikret sig et driftsfond som i hvert fall kan dekke omkostningene med de første hefter. Utgivelsen av et medlemsblad vil ellers kunne bringe forbundet ut i den rene ruin. Jeg vil på det bestemteste understreke at Østlandske Kretsforening ikke kan påta sig noe som helst økonomisk ansvar, og jeg finner det høist rimelig at Landsforeningens formann tar den samme reservasjon for sitt personlige vedkommende.

Ovenstående dekker Landsforeningens formanns syn på denne saken.

NATURFREDNING PÅ ISLAND

Den islandske redaktør Skúli Skúlason har henvendt sig til Landsforeningen i anledning av en forestående lovgivning om naturfredning på Island. Vi har gitt redaktør Skúlason opplysninger om Norges naturfredningslov og om Landsforeningens organisasjon og arbeide.

Da man er i tvil om hvorvidt det kan lykkes å holde liv i en egen naturfredningsforening på Island, er det på tale å danne et naturfredningsråd bestående av Islands Turistforening, Folkeminneforeningen og Skogdyrkningsforeningen.

VÅRT PROGRAM

Efter anmodning fra formannen har Landsforeningens nestformann, overmaskinist Ole Isaksen, Stavanger, utarbeidet forslag vedrørende de fleste av forbundets programposter. Disse forslag er etterhvert tilstillet kretsforeningene til uttalelse.

PROPAGANDA

De i siste årsberetning omtalte radioforedrag om naturfredning blev arrangert av Kringkastingen ifjor vår. Serien omfatter foredrag av oberstløytnant Gleditsch, professor Nordhagen, professor Werenskiold og forfatterne Mikkjel Fønhus og Carl Schøyen.

Denne form for propaganda er selvsagt meget effektiv, og Landsforeningen vil søke å få Kringkastingen til å ta op flere slike foredragsserier.

Landsforeningens formann har holdt 2 foredrag om naturfredning i Oslo Folkeakademi i 1937.

Gjennem Oslo-pressen har formannen og oberstløytnant Gleditsch virket ved en rekke artikler om forskjellige fredningsemner. Se ellers kretsforeningenes beretninger.

Norsk Telegrambyrå har erklært sig villig til å sende ut meddelelser fra Landsforeningen om fredningssaker. Det er jo i første rekke gjennomførte fredninger det her blir tale om; men det kan nok også i sine tilfeller være nyttig å få en sak omtalt i storparten av den norske presse på et tidligere stadium. Telegrambyrået vil gjerne ha illustrasjoner til disse meldingene, hvilket vi ber kretsforeningene være opmerksom på.

SAMARBEIDE MED DEN NORSKE TURISTFORENING

I forrige årsberetning s. 16 blev der redegjort for forsøkene på å få i stand et samarbeide mellom Den Norske Turistforening og særlig Østlandske Kretsforening. Turistforeningens forslag til retningslinjer for dette samarbeidet blev ifjor forelagt kretsforeningene til uttalelse. Fra Rogaland Naturfredningsforening blev der reist såvidt omfattende innvendinger mot en overenskomst på dette grunnlag at Landsforeningens formann har funnet å burde overlate til Østlandske Kretsforening å søke samarbeide med Turistforeningen innen rammen av Landsforeningens lover.

BYTTEFORBINDELSER M. M.

Landsforeningen sender årsheftet til følgende:

H. M. Kongen,
H. K. H. Kronprinsen,
Landbruksdepartementet,
Forsvarsdepartementet,
Kirkedepartementet,
Universitetets rektor,
Handelsdepartementet,
Akershus kommandantskap og
en rekke aviser.

Dessuten sendes årsheftet til nedenstående foreninger og institusjoner:

Universitetsbiblioteket i Oslo,
Norsk Jeger- og Fiskerforbund, Oslo,
Norsk Skolemuseum, Oslo,
Den Norske Turistforening, Oslo,
Arbeidernes Jeger- og Fiskerforbund, Oslo,
Tromsø Museum, Tromsø,
Kungl. Vetenskapsakademiens bibliotek, Stockholm,
Föreningen för Skidlöpningens Främjande i Sverige, Stockholm,
Svenska Naturskydsföreningen, Stockholm,
Universitetsbiblioteket, Uppsala,
Upplands Fornminnesförening, Uppsala,

Dansk Naturfredningsforening, København,
 Islands Turistforening, Reykjavik,
 Det tyske gesandtskap, Oslo,
 Reichsstelle für Naturschutz, Berlin,
 Staatliche Stelle für Naturdenkmalpflege in Preussen, Berlin,
 Museum für Länderkunde, Leipzig,
 Universitätsbibliothek, Kiel,

Verein Naturschutzpark, Stuttgart,
 The University of London Animal Welfare Society, London,
 Office international pour la Protection de la Nature, Bruxelles,
 Arctic Institute of U. S. S. R., Leningrad,
 Direction de Parques Nacionales Republica Argentina, Buenos Aires.

Regnskap for
Landsforeningen for Naturfredning i Norge
 (fra 1. januar til 31. desember 1937).

Inntekter:

1937	
¼ Beholdning i kasse .. kr.	13.34
— » i bank .. »	3 114.15
	kr. 3 127.49
Bevilgning — Departementet .. »	750.00
Medlemskontingent 1936:	
Rogalands Krets	kr. 142.20
Østlandske »	» 102.67
Trøndelag »	» 130.80
Surnadal »	» 0.00
Vestlandske »	» 0.00
	» 375.67
Medlemskontingent 1937:	
Rogalands Krets	kr. 148.00
Trøndelag »	» 250.00
Østlandske »	» 120.00
Surnadal »	» 0.00
Vestlandske »	» 0.00
	» 518.00
Rogaland Krets:	
Diff. vedr. årsber. 1936 ..	kr. 17.60
Annonse » — 1936 ..	» 8.00
» » — 1937 ..	» 10.00
	» 35.60
Renter 1937	» 41.49
	kr. 4 848.25

Utgifter:

1937	
Porto	kr. 135.82
Fabritius & Sønner	» 2 066.00
Kontorrekvisita	» 6.27
Telefon	» 13.95
Avisutklipp, tidsskrifter, kart og lover ..	» 164.71
Balanse (beholdning):	
Kassa	kr. 605.86
I bank	» 1 855.64
	» 2 461.50

1938
 ¼ Saldo (beholdning) kr. 2 461.50

Oslo den 31. desember 1937.
30. mars 1938.

KARL BRENDE,
 revisor.

ADOLF HOEL.

Status pr. 31. desember 1937.

Aktiva:		Passiva:	
Beholdning i kassa	kr. 605.86	Skylder:	
—»— i bank	» 1 855.64	Fabritius & Sønner for tryknings-	
	kr. 2 461.50	arbeide	kr. 2 162.88
Tilgode:		A. W. Brøggers Boktrykkeri A/S for	
Medlemskontingent 1936/37:		trykningsarbeide	» 1 623.07
Surnadal Krets?			
Vestlandske Krets?			
Skylder kontingent for 2 år, men har			
ikke fått opgave over beløpets stør-			
relse.			
Balanse — underskudd	» 1 324.45		
	kr. 3 785.95		kr. 3 785.95

Oslo den 31. desember 1937.
30. mars 1938.

KARL BRENDE,
revisor.

ADOLF HOEL.

Årsheftet for 1937

er blitt flere måneder forsinket på grunn av forhold som hverken Landsforbundet eller trykkeriet har vært herre over.

ØSTLANDSKE KRETSFORENING

ÅRSBERETNING FOR 1937

MEDLEMSTALL, STYRE OG KONTOR

Pr. 31. desember 1937 hadde Østlandske Kretsforening 128 livsvarige og 167 årlig betalende medlemmer, tilsammen altså 295 medlemmer. I 1937 er der kommet til 8 nye livsvarige mens 1 er avgått ved døden. Av årlig betalende er der kommet til 28 nye og utgått 1.

På generalforsamlingen den 28. mai 1937 meddelte oberstløytnant K. G. Gleditsch at han definitivt hadde besluttet å gå av som formann og foreslo h.r.advokat Nils Onsager valgt til ny formann. Forsamlingen gav uttrykk for sin beklagelse over å skulle miste oberstløytnant Gleditsch. På den annen side var man meget tilfreds med at h.r.advokat Onsager hadde erklært sig villig til å overta formannshvervet. Onsager blev derefter enstemmig valgt til styremedlem efter Gleditsch, hvorefter styret valgte ham til formann. Som varamenn for styret valgte generalforsamlingen enstemmig overrettssakfører Kr. Delphin og ingeniør A. Bryn. De øvrige styrmedlemmer var i 1937: Dosent, fru Hanna Resvoll-Holmsen, professor, dr. Werner Werenskiold, dr. Hermann Løvenskiold og skoginspektør Ivar Ruden. Til kasserer og revisor blev gjenvalgt henholdsvis h.r.advokat A. Heyerdahl og sekretær J. Printz.

H.r.advokat Nils Onsagers adresse er Prinsensgate 26 B, Oslo — telefon nr. 25030. Som foreningens sekretær har fun-
gert sekretær John Giæver ved Svalbard-

kontoret og som forretningsfører dette kontors kassererske frk. Signy Bang. Adressen for disse er Observatoriegaten 1, Oslo, med telefon nr. 42892. Advokat A. Heyerdahls adresse er Karl Johansgate 29, Oslo.

Årsberetning og revidert regnskap for 1936 blev fremlagt på generalforsamlingen og godkjent.

I 1937 har Østlandske Kretsforening fortsatt fått kontorhjelpe ved Svalbardkontoret til maskinskrivning o. lign.

Det er gledelig å se at interessen for naturfredningen stadig blir større. Det viser sig også at *behovet* for naturfredning øker. Vi får fra år til år flere og større saker til behandling. Publikum søker vår assistanse, og avisene bringer stadig frem nye saker som de ber Naturfredningsforeningen om å ta sig av.

Men denne økede virksomheten medfører naturligvis tilsvarende økning i foreningens omkostninger. Vi har imidlertid ikke andre inntekter enn medlemmenes kontingent. Derfor må vi først og fremst henstille til medlemmen å sende inn årspengene regelmessig — uten krav. Foreningen har simpelthen ikke råd til å holde regningsbud. Vi ber Dem derfor inntendig om å sende oss vedlagte postanvisning med kontingenten. Vær så vennlig å gjøre det idag, før De glemmer det.

Vi har altfor store kontingent-restanser nu. Skal foreningen kunne fortsette arbei-

det, må medlemmene hjelpe oss på denne måten. Fra dette år blir vi dessuten nødt til å betale bidrag til Landsforbundet etter antall medlemmer (ikke som hittil etter kontingent-inntekten), og vi blir da dessverre nødt til å stryke medlemmer som står til rest med årspengene.

På få undtagelser nær har vi ikke sett noe resultat av vår anmodning til alle interesserte om å tegne nye medlemmer. Overrettssakfører Kr. Delphin har skaffet oss en rekke nye både livsvarige og årsbetalende sådanne, og dosent Adolf Hoel har også tegnet en hel del nye. Vi gjentar imidlertid henstillingen i år også: Hjelp oss med naturfredningsarbeidet ved å tegne nye medlemmer. Kontingenten er kr. 40,— en gang for alle og kr. 4,— årlig.

Vi vil også ha tilføiet: I de fleste andre

land besørges naturfredningsarbeidet av offentlige institusjoner, departementskontorer eller endog egne departementer. Her i landet utføres alt arbeide av en liten krets interesserte privatpersoner. I alle andre kulturstater nyter naturfredningsforeninger og -institusjoner godt av rikelige statsbevigninger, store donasjoner og legater, fonds o. lign. Her i landet er statstilskuddet bedrøvelig lite — mindre enn noe annet sted. Andre bidrag har vi ikke fått — undtatt et fra A/S Norsk Varekrigsforsikrings fond i 1936. Forholdet er i virkeligheten det, at den ovenfor nevnte lille krets av interesserte privatfolk også har måttet yde økonomisk støtte for at foreningen og forbundet overhodet skulde kunne holde arbeidet gående. Det burde ikke være slik.

BEHANDLEDE SAKER

FREDNINGEN VED KRISTIANSAND

Der henvises til årsberetningen for 1935 s. 11 og 1936 s. 22.

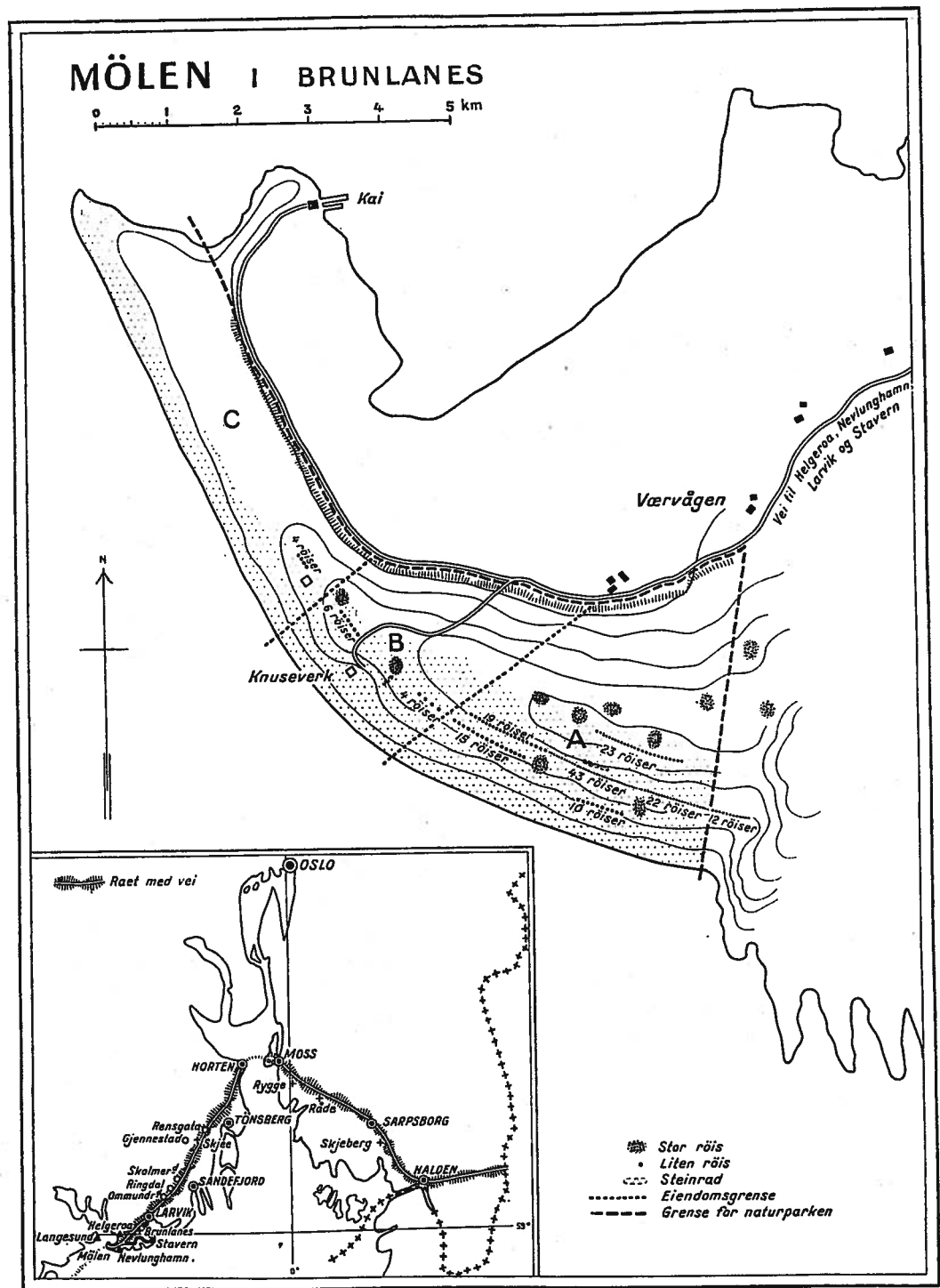
Ved kgl. resolusjon av 30. april 1937 er det bestemt at *dyrelivet* i Kristiansand kommunes skog og Eg asyls skog skal være fredet mot ødeleggelse av enhver art.

Innenfor området er det forbudt:

1. å drepe, skade eller forstyrre dyr,
2. å ødelegge eller røve reir, hi eller egg,
3. å gå med skytevåben. Undtatt herfra er jaktopsynet og jaktberettigede i nabofelter på vei til eller fra sine felter mot fremvisning av legitimasjonskort.

4. I tiden 15. mars til 15. august skal hunder føres i bånd innen området. Løse hunder som jager eller forstyrrer dyrelivet innbringes til Kristiansand politikammer eller avlives på stedet av jaktopsynet såfremt de ikke kan innfanges.

De nærmere regler om fredningen og om adgang til sportsfiske samt felling av rovdyr fastsettes av Kristiansand formannskap etter at direktøren for Eg asyl har hatt anledning til å uttale sig. Reglene må godkjennes av Kirkedepartementet.

MØLEN I BRUNLANES

Se årsberetningen 1935 og 1936. I 1937 har der vært arbeidet videre med fredningen av Mølen. Under en befaring i september 1937, hvor oberstløytnant K. G. Gleditsch, som representant for Naturfredningsforeningen, var tilstede sammen med professor Brøgger og dr. S. Grieg, som representanter for Universitetets Oldsaksamling, blev forholdene på stedet demonstrert for kirkeministeren, statsråd Hjelmteit og ekspedisjonssjef Vigstad i Kirkedepartementet. Statsråden meddelte at kr. 10 000 av Pengelotteriets midler vilde bli stillet til disposisjon for sikring av Mølen på betingelse av at det beløp som for øvrig trengtes for erhvervelse av den fornødne grunn på Mølen blev skaffet tilveie ved private bidrag.

Der har siden vært forhandlet med grunneierne gjennom formannen i Vestfold historielag for å søke tilveibragt de nødvendige midler. Man har videre innhentet en redegjørelse fra Norges geologiske Un-

dersøkelse om mektigheten av det nyttbare gruslag på Mølen. Det anføres her bl. a. «at det kun er et tynt lag i overflaten som kan tilgodegjøres» — et lag på $\frac{3}{4}$ à 1 m. — — «Det rullesteinsgrus som har en passende kornstørrelse ligger som et tynt overflatelag i raets skråning.» Spørsmålet om den antagelige verdi av det nyttbare rullesteinsgrus er under utredning, og arbeidet med å sikre nødvendige penger til innløsning av de parseller som ønskes erhvervet pågår og vil forhåpentlig føre til et gunstig resultat.

Der har likeledes vært søkt opplysning om salgsverdien av de drivverdige rullesteins- og grusmasser hos Oslo Kommunes materialsakkyndige kontor, og kontoret har under 24. mars 1938 i samarbeide med Valberg Hyperite A/S, Kragerø, efter en befaring på stedet avgitt en uttalelse som fullt ut støtter og utdyper den av Geologisk undersøkelse foran nevnte uttalelse. Der uttales bl. a.: «Bergartene i rullesteinene på Mølen egner sig ikke til veimateri-

Markens utseende på Mølen efterat overflatens strandgrus er fjernet.

G. H. 13. okt. 1937.

ale — —.» «Derimot er materialet vel skikket som singelaggregat i betongkonstruksjoner. — —» «Markedsmulighetene synes dog å være sterkt begrenset. — —» «— — Den utnyttbare singel ligger i raets overflate med en dybde av fra 0,5 til 1 m. Gjennemsnittsdybden for rasjonell drift enten med skrape eller for hånd kan efter vår mening *høiest* settes til 60 cm.» — — Understreket av undertegnede. «De på Mølen eksisterende anlegg har meget liten eller ingen verdi. — — Det areal som ligger vestligst (kartområde C) er neppe industrielt drivverdig. — — Byggeanlegget på vestpynten er helt ubrukelig som det står — —.»

Samtidig med disse grunnundersøkelser har rotaryklubben i byene i Vestfold og Telemark (Tønsberg — Sandefjord — Larvik — Porsgrunn — Skien) sammen med Vestfold historielag og under samarbeide med Naturfredningsforeningen og Universitetets Oldsaksamling optatt et energisk arbeide i distriktet for å skaffe penger til innkjøp av Mølen for å utlegge den som naturpark. Det har allerede lyktes å skaffe såvidt mange penger at den vestlige del med de fleste røyser er innkjøpt (se området A på kartet). Innsamlingen pågår fremdeles med kraft, og distriktene er meget interessert. Det vil derfor forhåpentlig lykkes, om ikke så lenge, å få erhvervet hele Raområdet på Mølen som naturpark.

Universitetets oldsaksamling forbereder — under samarbeide med Naturfredningsforeningen — utgivelse av en brosjyre om den arkeologiske og naturvidenskapelige betydning av å *få Mølen bevaret som naturpark.*

K. G. Gleditsch.

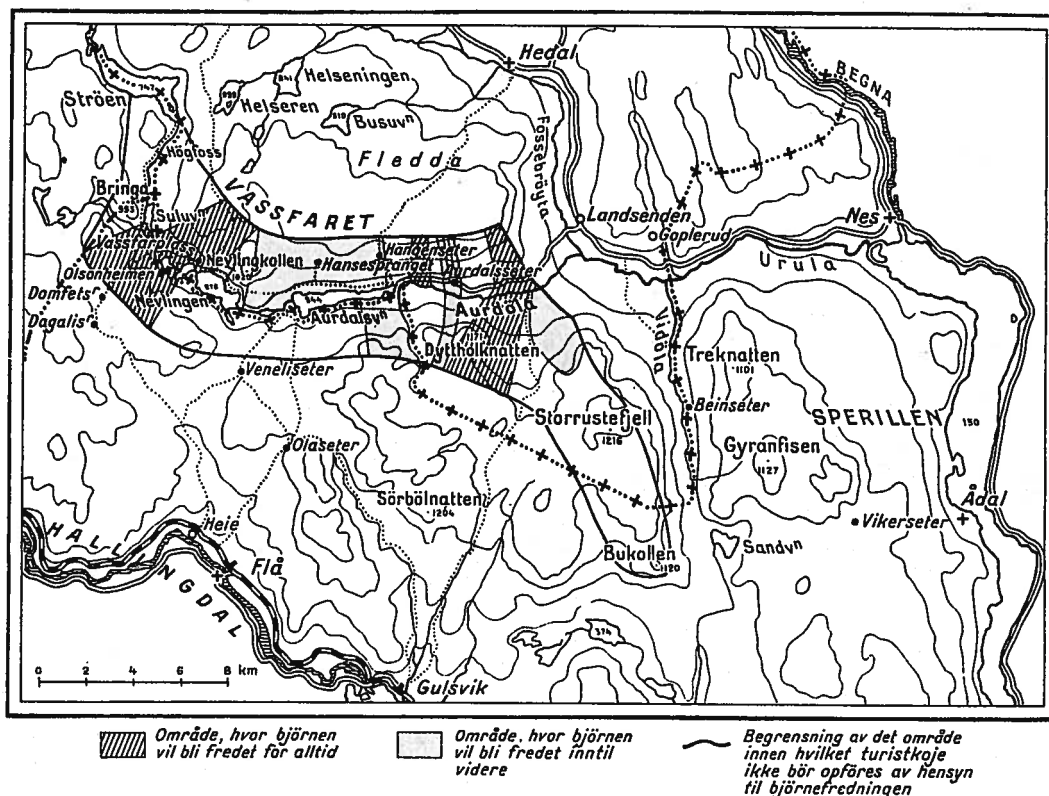
BJØRNEFREDNING I VASSFARET

Som bekjent er *Vassfaret*, den lille sekkedal som stopper op mot seterviddene mellom Hallingdal og Valdres, et av den norske bjørns sikreste tilholdssteder. Flere skogeiere i Vassfardalen har vernet om bjørnen og søkt å holde denne trakt mest mulig i naturtilstand. De faste bosteder Olsenheimen og Vassfarplassen, er lagt øde og er ikke lenger faste boplasser, fordi eieren ikke ønsker uro og trafikk i denne gamle bjørnetrakt.

Da Den norske Turistforening hadde planlagt opførelse av en turistkoje ved *Nevlingen* (vann), henvendte en av de større skogeiere i øvre Vassfardalen sig til undertegnede med anmodning om å søke å formå Turistforeningen til *ikke* å opføre noen koje på dette sted eller i Vassfartrakten i det hele tatt. Dersom Den norske Turistforening vilde gi avkall på å opføre koje i denne trakt, vilde skogeieren «frede bjørnen for all tid» i sine skogeiendommer, ca. 19 000 mål. Han meddelte videre at han mente å få med sig en hel del andre skogeiere, som også ønsket å bevare Vassfardalen mest mulig i naturtilstand. Efter samråd med Naturfredningsforeningen henvendte så undertegnede sig til Turistforeningen med henstilling om å utsette spørsmålet om bygging av turistkoje ved *Nevlingen* i påvente av ordningen med bjørnefredningen — og helst opgi opførelsen av en koje ved *Nevlingen*.

Som foreløbig svar mottok man brev av 8. desember 1937 fra Turistforeningen, hvori meddeltes at der på fellesmøte av styre og råd var fattet sådan beslutning:

«En turistkoje opføres i Vassfartraktene. Plass velges under samarbeide med Naturfredningsforeningen og under hensyntagen

til det arbeide som for tiden drives for fredning av visse strøk i Vassfartraktene.»

Under 16. februar mottok undertegnede en meddelelse fra ingeniør A. T. Holte med underretning om at eierne av ytterligere ca. 18 000 mål skog nødig så at der blev opført en turistkoje i dette strøk og ønsket bjørnen fredet i sine skoger. Eiendommene var inntegnet på et kart. Samtidig vedlagdes en skrivelse fra ordføreren i Hedalen bilagt en liste undertegnet av en rekke eiendomsbesiddere i Vassfardalen og beboere i Hedalen, hvori det på det innstendigste henstilles til Turistforeningen *ikke* å opføre noen turistkoje i denne trakt, som «de ønsker å bevare i naturtilstand fremover i tiden.» Videre anførtes det under forutsetning av at turist-

kojen *ikke* blir opført er skogeierne av forannevnte ca. 19 000 + 18 000, tilsammen vel 37 000 mål skog, villige til å fredе bjørnen inntil videre i sine skoger.

Undertegnede innsendte derefter (19. februar 1938) en ny forestilling til Den norske Turistforening med anmodning om å gi avkall på å opføre en turistkoje i Vassfardalen — regnet fra Strøen i nordvest til og med trakten om Bukollen på vestsiden av Vidalen i syd» for å opnå at den norske landbjørn kan få en fredet heim, hvor man vet den trives og hvor den lever idag. På et vedliggende gradteigskart var antydnet det område, hvor det i hvert fall *ikke* bør opføres noen turistkoje (se oversiktskartet).

Turistforeningen og Naturfredningsfor-

Vassfardalen. Øvre Grundtjern, Nedre Grundtjern og Nevlingen.

eningen har senere samarbeidet om saken.

En rekke skogeiere ved *Bukollen*, i *Vidalen* og på skogåsene mellom *Sandvatnet* i *Vidalen* og gårdene *Jonsrud* og *Tosevika ved Sperilen* — med tilsammen ca. 75 000 mål skog — har senere sluttet sig til bjørnefredningen i Vassfaret.

Det samlede område for bjørnefredning omfatter altså nu adskillig over 100 000 mål skogsmark.

Fredningen er kunngjort i den lokale presse.

K. G. Gleditsch.

KOLONI AV LATTERMÅKER I KUREFJORDEN

Fra ingeniør Carl Pihl, Oslo, eier av eiendommen Nordodden 2, Oven i Råde, Østfold, fikk vi den 2. august 1937 anmodning om bistand med fredning av fuglelivet på 2 små holmer som ligger

utenfor eiendommen. På holmene er der et yrende fugleliv av måker, terner m. v. og bl. a. en koloni av lattermåker. Senere meddelte ingeniør Pihl at han hadde kjøpt de to holmene og et tilstøtende stykke land på Hestholmen. På denne eiendommen vilde ingeniøren frede fuglelivet og plantelivet. Det opplyses at folk har plukket egg på holmene, og det har hendt at barn har røvet fugleunger.

Vi har forelagt saken bl. a. for konservator T. Th. L. Schaanning ved Stavanger Museum og forfatteren Carl Schøyen, som begge gir søknaden sin varmeste anbefaling.

Kurefjorden er berømt for sin koloni av lattermåker, heter det, og holmene bør derfor bli betryggende fredet så snart som mulig.

Østlandske Kretsforening oversendte søknaden til Landsforeningen den 29. november, og denne ekspederte den videre til Kirkedepartementet dagen etter med sin anbefaling.

(Holmene er fredet ved kgl. resolusjon av 13. mai 1938).

FUGLEKOLONI I TJØME BLIR FREDET

Fra herr B. Kroepelien, Oslo, har vår forening mottatt følgende henvendelse:

«Som eier av øen Ildverket, gårdsnr. 1, bruksnr. 42 i Tjøme herred, tillater jeg mig herved å henvende mig til den ærede forening for å få øen fredet for et tidsrum av 20 år.

Når jeg anmoder om hjelp hertil, er det først for å søke å bevare fuglelivet på øen så vel mot jegere som mot eggamlere, som i de senere år på en meningsløs måte har beskattet den koloni av sjøfugl som hekker der, og dernest ser jeg gjerne at også øens planteliv blir fredet.

Jeg erklærer det herved som bindende forpliktelse for mig og eventuelle efterfølgende eiere av øen for 20 år å frede fuglelivet og plantelivet på eiendommen. Jeg vil således ikke bare selv undgå alt som kan lede til skade på fugeliv og planteliv, men efter beste evne søke å hindre andre fra å volde skade.

Fordi jeg anser det for viktig å beskytte fuglelivet snarest, og især av hensyn til klekningen nu til våren, vil jeg være den ærede forening forbunden for å søke dette fredningsandragende fremmet så hurtig som mulig.»

Eiendommens omfang er ca. 428 mål.

Søknaden er gjennom Landsforeningen oversendt til Kirkedepartementet med anbefaling.

(Øya er fredet ved kgl. resolusjon av 13. mai 1938).

KAN VI REDDE MERRADALEN FRA ØDELEGGELSE?

Straks det blev kjent at A/S Bærumsbanen hadde planer om å føre den nye banen over Merradalen ved en svær fylling istedenfor en bro, fikk Naturfredningsforeningen en mengde henvendelser fra folk i Oslo og omegn med anmodning om å søke dette forhindret. Dels mente man at en kjempefylling vilde komme til å ødelegge den interessante flora i dalen og dels

at dalen selv vilde bli ødelagt som det naturskjønne utfartssted den hittil har vært.

Efter anmodning fra vår forening påtok oberstløytnant K. G. Gleditsch sig å utrede spørsmålet. Det viser sig da at steinfyllingen vil komme til å danne en veldig røis som ved foten vil bli minst 60 meter bred. Den vil tilintetgjøre all vegetasjon og dekke flere mål av bunn og sider i dalen. Dessuten vil dalen bli *stengt*. En buebro derimot vil kunne gi utsikten noenlunde fri og dessuten plass til bekken og stien.

Professor Jens Holmboe har også gitt en uttalelse hvori det bl. a. heter: I botanisk henseende er Merradalen en klassisk lokalitet, i en grad som meget få steder i Oslo omegn. Her finnes samlet på ett sted påfallende mange av Oslotraktens sjeldneste og interessanteste planter. Helt siden prof. M. N. Blytt i 1844 offentliggjorde den første utførlige fortegnelse over floraen i hovedstadens omegn er Merradalen et av de stedsnavn i dette botanisk så rike distrikt som aller oftest er nevnt i vår botaniske litteratur. Også til den internasjonale botaniske litteratur har navnet Merradalen funnet veien. Slektledd efter slektledd av norske botanikere har i årenes løp valfartet dit, enkeltvis eller på mannsterke ekspedisjoner. Personlig kjenner jeg Merradalen ganske nøie fra tallrike besøk til forskjellige tider av året i løpet av mere enn 40 år.

Professor Holmboe nevner videre endel forekomster i Merradalen av sjeldne planter, og han mener at en eller to av disse forekomster nettop ligger på den strekning som vil bli helt ødelagt av fyllingen. Uttalelsen slutter med følgende: Å ha en naturforekomst så nær landets hovedstad og vårt eneste universitet — så vel bort-

gjemt og på samme tid så lett tilgjengelig — er en verdi som vi må sette *meget* høit. Så inntrengende jeg kan vil jeg derfor anbefale, *at det nu blir gjort hvad man kan for å hindre at denne prektige naturforekomst skal bli ødelagt!* Det er efter mitt skjønn en sak av stor betydning, og det må finnes en utvei som gjør det mulig å bevare mest mulig av dalens oprinnelige natur — og av dens naturskjønnhet — for kommende slekter. Blir en banefylling lagt tvers over dalen, vil dens verdi som naturminne være uhjelpelig tapt.

Professor Holmboe mener også at en bro vil være langt å foretrekke. En uttalelse i samme retning foreligger fra dosent, fru Hanna Resvoll-Holmsen.

Efter tidligere overenskomst mellem Arbeidsdepartementet og Naturfredningsforeringen har der i de siste 20 år ved utstedelse av konsesjoner på jernbaner, tau-baner, bergverk o. lign. vært inntatt et særskilt punkt som sier at hvor «dette kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, er selskapet forpliktet til å undgå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser, samt i det hele naturforekomster og steder som kan antas å ha videnskapelig eller historisk betydning.» O. s. v.

Denne bestemmelse er også inntatt i konsesjonsbestemmelsene for anlegget av Bærumsbanen den 4. juli 1925.

Når Bærumsbanen nu skal føres over Merradalen, foreligger et slikt tilfelle. For det første vil fyllingen ødelegge et sted av botanisk verdi. Og for det annet ødelegger man samtidig et av de vakreste utfartssteder i hovedstadens omegn.

En henvendelse bilagt de ovenfor nevnte dokumenter blev av Naturfredningsforeringen sendt til Arbeidsdepartementet den

2. desember 1937. Denne henvendelsen har følgende konklusjon: «Er det derfor på noen måte mulig å kreve det, tillater jeg mig på vegne av Landsforeningen for Naturfredning i Norge å henstille til det ærede departement å utvirke at Bærumsbanens overgang over Merradalen kommer til å skje ved en bro og ikke ved den projekterte fylling. Ved en slik ordning vil man vareta de videnskapelige interesser, og man vil imøtekomme et almindelig ønske hos byens og omegns befolkning.»

Vi får da håpe at Arbeidsdepartementet og vedkommende myndigheter i Oslo og Aker betenker sig lenge og vel før de går til å tillate at Merradalen omdannes fra en naturskjønn idyll til en skjemmende slukt.

I «Arbeiderbladet» for den 9. februar 1938 går en av bladets medarbeidere kraftig inn for broprosjektet og fremkommer samtidig med forslag om at Merradalen skal fredes som naturpark. Den 18. februar bragte «Arbeiderbladet» en artikkel av Landsforeningens formann med ovenstående utredning. I artikkelen sier formannen til slutt: «Spørsmålet om å frede Merradalen som naturpark har ikke vært oppe før. Det har meget for sig, og herr H. Am. skal ha takk for at han kastet ut tanken. Det sier sig imidlertid selv at den ikke lar sig realisere om dalen skal bli fylt med stein!»

BLIR SLETTERØYENE FREDET?

I skrivelse av den 24. mai 1937 til Råde formannskap, Råde i Østfold, henstillet Østlandske Kretsforening at kommunen måtte la en eller flere av Sletterøyene

naturfredede. Daværende formann oberstløytnant Gleditsch hadde innhentet uttalelser om øyenes geologi fra dr. Leif Størmer og om floraen fra dosent, fru Hanna Resvoll-Holmsen.

Dr. Størmer konkluderer med å uttale at «det vil være av stor videnskapelig interesse å få fredet disse merkelige geologiske forekomster som kan fortelle så meget om Oslofjordens dannelseshistorie».

Fru Resvoll-Holmsen uttaler at øyene er meget interessante også i botanisk henseende. Hun har selv undersøkt floraen og funnet henimot 100 forskjellige plantearter, hvorav flere sjeldne.

Også av hensyn til vern om sjøfuglene vilde det være av meget stor betydning om en eller flere av øyene blev fredet.

I skrivelse av den 7. oktober svarte Råde formannskap at øyene nu eies av Råde kommune; men den tidligere eier har leid bort Store Sletter med rett for leieren til utnyttelse av sand, grus, singel og stein i 50 år fra 1933. Råde herredsstyre har enstemmig besluttet å søke denne kontrakten satt ut av kraft, eventuelt ved ekspropriasjon av retten. Kommunen trenger nemlig Store Setter til havnegang og vil beholde øya ubeskåret. Man vil være Naturfredningsforeningen takknemlig for bistand med dette.

Den 20. oktober svarte Østlandske Kretsforening at man dessverre ikke hadde midler til å yde kommuneen økonomisk støtte ved en eventuell erstatning til leieren av Store Sletter. Foreningen har imidlertid den største interesse av å få fredet øyene med geologiske forekomster, dyre- og fugleliv, og man vil kunne være behjelpelig med å ordne den formelle side av fredningen, som opnåelse av kgl. resolusjon o. s. v.

Senere har man ikke hørt noe fra Råde formannskap; men det er å håpe at saken lar sig ordne.

FREDEDE TRÆR I 1937

Soredalsfurone i Bygland. En gruppe store furutrær på gården Soredal i Bygland, Aust-Agder fylke, er fredet i henhold til naturfredningsloven med tillatelse av eieren, Bygland Sparebank. Fredningen blev tinglyst ved Setesdal sorenskriverembede den 23. oktober 1937. Man antar at trærne er omlag 300 år gamle. De har vært ansett som «hellige».

Stor gran i Bærum. En omlag 150 år gammel gran på gården Ramstad i Bærum, Akershus fylke, er fredet i henhold til naturfredningsloven efter anmodning fra eieren, Kr. Ramstad. Fredningen blev tinglyst ved Akers herredsskriverembede den 23. november 1937. Granen er 19 m høy og 2.14 m i omkrets i brysthøide.

Einer i Stokke. En stor og praktfull einer på gården Berefjell i Stokke, Vestfold fylke, blev fredet efter anmodning fra eieren, Harald Myhre, og fredningen tinglyst ved Tønsberg sorenskriverembede den 7. oktober 1937.

Dessverre blåste eineren ned i et uvær noen få dager efter fredningen.

Stor eik i Borre. Den i forrige årsberetning på side 33 omtalte eik på gården Rørestrand i Borre, Vestfold, er fredet efter anmodning fra eieren, A. Andersen Rørestrand. Fredningen blev tinglyst ved Horten sorenskriverembede den 24. februar 1937.

Som man vil se, er forholdsvis få trær blitt fredet i 1937. En rekke slike saker er imidlertid under bearbeidelse.

Utdrag av regnskap 1937
for
Østlandske Kretsforening for Naturfredning i Norge

Beholdning fra 1936 kr. 2 811.14

Kontingenter:

a. livsvarige 3 à 40.00	kr. 120.00	
1 avdrag à 10.00	» 10.00	
		» 130.00
b. årsbetalende:		
1936 14 à 4.00	kr. 56.00	
1937 75 à 4.00	» 300.00	
1938 1 à 4.00	» 4.00	
		» 360.00

Renter 1937:

i Oslo Sparebank	kr. 41.65	
i Creditbanken av «Livsvarige Medlemmers Fond»	» 148.76	
i Creditbanken «Den gamle Mester»	» 6.96	
i Kreditkassen	» 39.44	
av kontingenter	» 5.69	
4½ % r. statsobl. 1931 kr. 2000.00	» 90.00	
		» 335.50

Utgift:

Porto, kontorrekvisita, regnskapsførsel m. v.	kr. 158.04	
Omkostninger vedk. Tofteholmen	» 8.52	
Kontingent til Landsforeningen	» 120.00	
Innsatt på bok for «Livsvarige Medlemmers Fond» i Creditbanken	» 368.76	
		kr. 655.32
Balanse		» 2 981.32
		kr. 3 636.64 kr. 3 636.64

1938.

Jan. 1. Beholdning:

Innestående i Oslo Sparebank	kr. 1 554.88	
—»— i Kreditkassen (Sophus Aars' gave)	» 1 167.15	
—»— i Creditbanken («Den gamle Mester»)	» 239.92	
Kontant	» 19.37	
		kr. 2 981.32

Livsvarige medlemmers fond utgjør pr. 31/12-37 kr. 6 642.22, hvorav inntår i Den norske Creditbank på 6/m bok nr. 70051 kr. 4 754.86
og beror i Norsk 4½ % Statslån 1931 S. I, pål. kr. 2000.00, innkjøpt for » 1 887.36
kr. 6 642.22

Revidert og iorden.

Oslo den 13. april 1938.

JENS PRINTZ
revisor.

NILS ONSAGER
p. t. formann.

Oslo den 31. mars 1938.

ANTON HEYERDAHL
p. t. kasserer.

ØSTLANDSKE KRETSFORENING FOR NATURFREDNING I NORGE

MEDLEMSFORTEGNELSE PR. 1. JANUAR 1938

A. Livsvarige medlemmer (kr. 40.00 en gang for alle).

Aall, Hans, direktør, Bygdøy.	Holtedah, Olaf, professor, Vinderen.
Akers kommune.	Horn, Gunnar, dr., Norges Svalbard- og Ishavsundersøkelser, Oslo.
Andresen, Joh. H., fabrikkier, Skøyen.	Huitfeldt, Carl, redaktør, Bestun.
Aubert, Axel, dr., generaldirektør, Oslo.	Huitfeldt, Hans, læge, Oslo.
Bang, Olaf, overlæge, dr. med., Oslo.	Ingier, Alexandra, dr. med., Oslo.
Berg, Jens W., verkseier, Glasmagasinet, Oslo.	Juell, Chr., stadsdyrlæge, Kr.sand.
Berg, Nils Chr., verkseier, Jevnaker.	Kaldor, H., sogneprest, Romedal.
Berg-Hansen & Co.'s Reisebureau, Oslo.	Karlsen, L. S., direktør, Oslo.
Bjanes, O. T., landbruksdirektør, Oslo.	«Kjenn Ditt Land» (Centralforeningen), Oslo.
Bjercke, Alf, dr. ing., Oslo.	Kjos-Hansen, J. J., distriktslæge, Egersund.
Bjercke, Richard, generalkonsul, Oslo.	Kongsberg formannskap, Kongsberg.
Bondeungdomslaget i Oslo.	Koren, Finn Thore, Oslo.
Broch, Hjalmar, professor, Oslo.	Koren, frk. Kathrine, Oslo.
Bronn, Olaf, grosserer, Bestun.	Koren, V., ingeniør, Buhemba Mines, P. O. Musoma, Øst-Afrika.
Bronn, Torleif, cand. jur., Bestun.	Krøtø, O., tannlæge, Oslo.
Bruun, Eskild, høiesterettsadvokat, Oslo.	Lange, Øyvinn, redaktør, Oslo.
Bryn, Alfred J., ingeniør, Oslo.	Larsen, Trygve, disponent, Oslo.
Buskerud Jæger- og Fiskerforening, Drammen.	Lid, Johannes, konservator, Oslo.
Børs, Otto, direktør, Narvesens kiosk., Oslo.	Lindboe, Einar, læge, Oslo.
Christiansen, Alex. jr., Bestun.	Lindemann, C. F., læge, Oslo.
David-Andersen, A., juveler, Oslo.	Lund, K., ingeniør, Oslo.
Delphin, Arne, ingeniør, Oslo.	Lund, Otto, forstkandidat, Oslo.
Delphin, Chr., stud., Oslo.	Løken, Johan, overrettssakfører, Oslo.
Det kgl. Selskap for Norges Vel, Oslo.	Løvenskiold, Carl, forstkandidat, Oslo.
Diesen, Bredo, tannlæge, Oslo.	Marvel, fru Hals, Oslo.
Ditten, Th. v., Skravestadverket pr. Sandefjord.	Marvel, Odd, læge, Oslo.
Drammens og Oplands Turistforening, Drammen.	Munthe-Kaas, E., redaktør, Oslo.
Eitzen, Camillo, Oslo.	Mustad, fru Else, Aker.
Fett, Harry, riksantikvar, Oslo.	Mustad, Wilhelm, fabrikkier, Oslo.
Foltmar, Ludv., byråchef, Oslo.	Møller, frk. Lovise, Industrigt. 30, Oslo.
Fredriksen, Oscar, bankchef, Oslo.	Mørk, H. A., direktør, Holtet st.
Friluftsklubben, Oslo.	Møystad, H., godseier, Elverum.
Fønhus, Mikkjel, forfatter, Hølera, Sør-Aurdal.	Nansen, Aleksander, advokat, Oslo.
Gleditsch, K. G., oberstløytnant, Vettakollen.	Narvesen, B., direktør, Ringebu.
Gleditsch, frøken Mimi, Oslo.	Nielsen, fru Ingwald, Oslo.
Grimeland, B. A., skolebestyrer, Oslo.	Nilsen, P. K., ingeniør, Buhemba Mines, P. O. Musoma, Øst-Afrika.
Grøndahl, Anders, boktrykker, Slemdal.	Norsk Hotel- og Restaurantforbund, Oslo.
Gulbranson, C., general, Skøyen pr. Oslo.	Nyquist, Arild, skibsreder, Oslo.
Hals, Hans, Stockholm.	Olsen, Rudolf, skibsreder, Oslo.
Hambro, Elise, skolebestyrer, Bergen.	Oslo kommune, borgermesteren.
Hansson, Chr., direktør, Bygdøy.	Printz, Axel, kaptein, Oslo.
Hansson, fru Dagny, Bygdøy.	Printz, Jens, sekretær, Oslo.
Hansson, P. C., generalkonsul, Oslo.	Quille, fru Borghild, Oslo.
Hartmann, Aage, disponent, Bygdøy.	Qvale, Finn, major, Oslo.
Hartmann, G., ingeniør, Lysaker.	Ringnes, Knud, direktør, bryggerier.
Heiberg, Axel, konsul, Lysaker.	Schage, Victor L., skibsreder, Oslo.
Heyerdahl, Anton, advokat, Oslo.	Schelderup-Ebbe, Th., professor, Oslo.
Heyerdahl, F., direktør, Aker.	Schilling, Hj., overlæge, Oslo.
Hoel, Adolf, dosent, Oslo.	Sejersted, H. N., overingeniør, Oslo.
Holm, A. E., læregutt, Oslo.	Selskapet for Nordstrands Vel, Nordstrand.
Holmboe, Jens, professor, Tøyen.	Sem, Elise, høiesterettsadvokat, Holmenkollen.
Holst, J. Throne, direktør, Oslo.	Skavang, H., fondsmegler, Oslo.
Holte, A. T., ingeniør, Slemdal.	

Skogdirektørens kontor, Landbr.dept., Oslo.
 Stang, J. B., skibsreder, Oslo.
 Stephanson, Carl, generalkonsul, Oslo.
 Stenersen, fru Karen, Oslo.
 Strøm, Chr., grosserer (Steen & Strøm), Oslo.
 Strøm, Kaare Münster, dr. philos., Oslo.
 Strøm, O., overlærer, Oslo.
 Thommesen, Rolf, redaktør, «Tidens Tegn», Oslo.
 Thoresen, Ole R., skibsreder, Oslo.
 Tillisch, Albert, overlæge, Vardåsen Sanatorium.
 Traaen, A. E., dosent, Landbrukshøiskolen, Ås.
 Treschow, F., godseier, Larvik.
 Turistforening, Den norske, Oslo.
 Werenskiöld, W., professor, Lysaker.
 Wessel, fru Ellen, Sarpsborg.
 Wetlesen, Edgar V., ing., Bygdøy.
 Wiborg, Justus, direktør, Kalvild pr. Lillesand.
 Wiborg, fru Kathinka, Kalvild pr. Lillesand.
 Wilse, A. B., fotograf, Oslo.
 Young, fru godseier, Vettakollen.
 Ødegård, fru direktør Axel, Slemdal, V. Aker.
 Øiberg, Kolbjørn Arnulf, sekretær, Idun, Oslo.
 Ørvig, Arne, grosserer, Slemdal 18.
 Østråt gård, bankchef C. Bugge, Hamar.

B. Årlig betalende medlemmer (kr. 4.00 pr. år).

Aagaard, Birger, fiskeriinspektør, Oslo.
 Aarhus, Knud, bokholder, Oslo.
 Amundsen, K. Vilh., kaptein, Oslo.
 Andersen, Gudolf, direktør, Oslo.
 Askheim, Th., ingeniør, Oslo.
 Augdahl, Per, ekspedisjonssjef, Vettakollen.
 Bang, Olaf, depotchef, Oslo.
 Barth, Edv. K., stud. real., Universitetet, Blindern.
 Bendixen, Ths., driftsleder, Oslo.
 Bennet, Francis, direktør, Oslo.
 Bennets Reisebureau A/S, Oslo.
 Benningstad, O., landbr.lærer, Stange.
 Bentzen, B. E., major, Oslo.
 Berg, Arild, Oslo.
 Bergh, Arno, arkitekt, Oslo bys vel, Oslo.
 Berg, Rolf A., kjøpmann, Drammen.
 Berger, H. N., skoginspektør, Billingstad.
 Bergsland, Chr., grosserer, V. Aker.
 Berner, Jørgen H., arkitekt, Oslo.
 Bjørlykke, K. O., professor, dr., Landbr.-høiskolen, Ås.
 Blom, fru Constance, Slemdal.
 Blom, Frithjof, Oslo.
 Bonnevie, Kristine, professor, Oslo.
 Brandt, C. F., kjøpmann, Eidsvoll.
 Brinch, Christian, advokat, Grefsen 3.
 Bøhn, O., lensmann, Vettakollen.
 Christensen, I. E., fylkesmann, Oslo.
 Christiansen, Thea, frk., Slemdal.
 Dahl, Eilif, stud. real., Universitetet, Blindern.
 Danelius, B. D., dr., Trondheim.
 Dannevig, Alf, cand. real., Arendal.

Delphin, Kr., overrettssakfører, Oslo.
 Drangeid, Olav, skogforvalter, Jønsberg, Stange.
 Eckhoff, fru Aagot, Bestun.
 Eidsvoll: «Kjenn Ditt Land», ved O. T. Lund.
 Ellefsen, frk. Jenny, apoteker, Tromsø.
 Engelstad, fru Maj, Oslo.
 Flood, Johannes, apoteker, Rikshospitalet, Oslo.
 Foss, A., diplomingeniør, Oslo.
 Friis, Hielm, J. S., overrettssakfører, Oslo.
 Frøen, Bjørg, assistent, Oslo.
 Giertsen, Giert, direktør, Blommenholm.
 Giæver, John, sekretær, Oslo.
 Glückstad, frk. Kinn, Oslo.
 Goldschmidt, V. M., professor, Oslo.
 Grahm, Odd, kaptein, Aker.
 Gran, H. H., professor, Slemdal.
 Grette, Einar, advokat, Slemdal.
 Gulbrandsen, Carl, grosserer, Oslo.
 Gulbranson, Joh., kriminaldommer, Vettakollen.
 Gundersen, Carl, overrettssakfører, Drøbak.
 Haavind, Rolf, disponent, Oslo.
 Hagen, Asbjørn, cand. real., Botanisk Museum, Oslo.
 Halvorsen, Olav, byråchef, Oslo.
 Hansen, Klaus, professor, Oslo.
 Hartvig, P., læge, Kragerø.
 Hang, Hans, forstmester, Larvik.
 Haug, frk. Therese, Oslo.
 Heiberg, Axel, advokat, Oslo.
 Hilden, John, sekretær, Oslo.
 Hoel, Sigurd, salgschef, Oslo.
 Holmenkollen Vel, lektor Russ, Holmenkollen.
 Holmsen, Per, stud. real., Vettakollen.
 Hommerstad, O., Drammen.
 Huitfeldt-Kaas, Hartvig, dr. philos., Bygdøy.
 Hverven, J., Oslo.
 Høegh, A. J. P., apoteker, Grefsen.
 Høegh, Hans C., blomsterhandler, Oslo.
 Hygen, Georg, Oslo.
 Jebe, Fredrik, assessor, Oslo.
 Jensen, Eskild, disponent, Vinderen.
 Jensen, ingeniør, Gulsbogen, Drammen.
 Jordbakke, Hans, fanejunker, Vestre Holmen.
 Juvkam, O., utskiftningssjef, Oslo.
 Jørstad, Ivar, statsmykolog, Oslo.
 Kildal, W., forstmester, Maridalen.
 Kjelsen, Ø. Brandt, underdirektør, Nordstrand.
 Knudsen, fru Elise, Drammen.
 Knudsen, Magnus, grosserer, Arendal.
 Koch, Axel, sekretær, Oslo.
 Koefoed, Holger, avdelingschef, Hvalstad.
 Korterød, Arthur, sekretær, Oslo.
 Kyhn, frk. Nanna, Oslo.
 Landmark, Hans, ing., Oslo.
 Larsen, fru Ruth, Oslo.
 Levy, fru Elisa, Oslo.
 Lund, K., ing., Oslo.
 Lyng, B., professor, dr., V. Aker.
 Løvenskiöld, Herman L., dr., Oslo.
 Moen, Olav, professor, Landbr.høiskolen, Ås.
 Moestue, Knut, Heggeli.
 «Morgenbladet», Oslo.
 Munthe-Kaas, E., redaktør, Oslo.

VESTLANDSKE KRETSFORENING FOR NATURFREDNING I NORGE

ÅRSBERETNING FOR 1937

Foreningens styre undergikk på generalforsamlingen 1937 en mindre endring, idet den tidligere første varamann, konservator *Sigurd Johnsen*, innvalgtes istedenfor skibsreder *G. v. Erpecom*. Iøvrig var styret uforandret: Professor dr. *Brinkmann* (formann), professor dr. *Hagem* (varaformann), forsøksleder *Smitt* (kasserer) samt godseier *G. Heiberg*, Amble.

Statskonsulent *Nordang* valgtes som varamann istedenfor konservator *Johnsen*.

Ved styremøtet etter generalforsamlingen i år trådte professor *Brinkmann* tilbake som formann. I hans sted er valgt konservator *Sigurd Johnsen* (adr.: Bergens Museum).

Der er ennå ikke gjennomført noen større fredning av zoologisk art innenfor kretsens område, men man har nu grunnet håp om, at Bergens kommune, som har tatt saken op og er meget interessert for den, vil gå til fredning av størstedelen av byfjellene. Terrenget er ganske stort og meget forskjelligartet hvad bevoksning angår, så man skulde ha all anledning til å få se et ganske rikt dyreliv vokse op umiddelbart

i byens omegn og få det beskyttet gjennom opsyn, så at også fredningsbestemmelsene hevdes.

I påvente av at landsforeningens lover skulde tre i endelig kraft — lover som vil få en vesentlig betydning for kretsforeningens arbeide — har man i alt vesentlig innskrenket sig til uttalelser om saker som var forelagt av Landsforeningen, til hvis beretning man derfor henviser.

Forskjellige forespørsler har vært besvart, f. eks. fra fylkesmannen i Bergen i anledning krav om innførelse av skuddpremier på forskjellig vilt, likesom styret har avgitt en direkte uttalelse til Bodø og omegns turistforening i anledning foreningens planer om å bygge op en naturfredningsforening på basis av turistforeningen i nær organisasjon med denne. Styret har ikke kunnet anbefale en sådan ordning, men har sluttet sig til det av landsforeningen uttalte syn på saken: at et samarbeide mellom to helt selvstendige institusjoner formentlig vilde gagne naturfredningssaken mest.

Aug. Brinkmann.

Vestlandske Kretsforening for Naturfredning i Norge.

Regnskapsekstrakt for året 1937.

Inntekter:

Beholdning:	
Innestående i:	
Bergens Privatbank, bok nr. 140 682	kr. 253.04
» — » » 114 108	» 479.38
» Kreditbank (sperret)	» 275.99
Kontant i kasse	» 67.72
	kr. 1 076.13
Innkommene medlemskontingent:	
A. Restanser:	
For året 1936	» 8.00
B. Innkommene i året:	
3 livsvarige	kr. 150.00
78 årlige	» 156.00
	» 306.00
Annonser	» 150.00
Renter på bok nr. 140 682	kr. 11.15
» » » » 114 108	» 14.37
	» 25.52
	Sum kr. 1 565.65

Utgifter:

Provisjon, porto m. m.	kr. 74.45
Beholdning:	
Innestående i:	
Bergens Privatbank, bok nr. 140 682	kr. 664.19
» — » » 114 108	» 493.75
» Kreditbank (sperret innskudd)	» 275.99
Kontant i kasse	» 57.27
	» 1 491.20
	Sum kr. 1 565.65

Revidert:

Bergen den 27. januar 1938.

BERGLIOT ANDERSEN.

Bergen den 31. desember 1937 — 26. januar 1938.

ANTON SMITT,
kasserer.

VESTLANDSKE KRETSFORENING FOR NATURFREDNING I NORGE

MEDLEMSFORTEGNELSE PR. 31. DESEMBER 1937

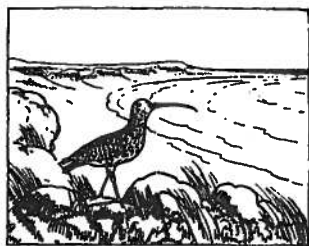
A. Livsvarige:

Ameln, Henrik, dispassjør.
Bjørneseth, O., kjøpmann.
Blaauw, Einar, kjøpmann.
Grieg, Alex. B., skibsmegler.
Grieg, Halvdan, skibsmegler.
Heiberg, G. T., godseier.
Johnsen, A. Meyer, kjøpmann.
Kjode, Jakob, skibsmegler.
Martens, Søren, o.r.sakfører.
Monsen, Sverre W., kjøpmann.
Michelsen, Samuel, kjøpmann.
Olsen, O. Grolle, skibsreder.
Thesen, Johan, konsul.
Wernøe & Gulbrandsen, A/S.
v. Erpecom, H., kjøpmann.
Bergens Rederiforening.
Hansen, Klaus Wiese, skibsreder.
Bergens Sparebank.

B. Årlige:

Andersen, Bergliot, frk.
Andersen, Frithjof sen.
Andersen, Frithjof fru.
Bartz-Johannessen, S., direktør.
Bartz-Johannessen, S., fru.
Blom, Hans Faye, agent.
Blom, Hans Faye, fru.
Borch, jr.
Bjerkan, Paul, fiskerikonsulent.
Blystad, J., ingeniør.
Bradley, G., kjøpmann.
Brinkmann, Aug., professor.
Bødker, Miranda, frk.
Bye, J. Aug., kjøpmann.
Dekke, J., jr., ingeniør.
Dethloff, H. G., dr.
Engelsen, Einar, skibsreder.
v. Erpecom, Georg, skibsreder.
Fasmer, H. B., fabrikkier.
Fægri, Knut, dr.
Geirsvold, C., fru.
Gjestland, B., disponent.
Gulbrandsen, kjøpmann (Gulbrandsen & Wernøe).
Gaarder, Torbjørn, professor.
Hagem, Oscar, professor.
Hansen, Olaf, vaktmester.
Hansen, Sigfrid, cand. mag.
Helland-Hansen, professor.
Holm, Chr., dr.
Holmboe, Jens, professor.
Holler, H. L.
Huus, Johan, konservator.
Høygaard, Bernt, distriktslæge.

Høygaard, Arne, dr.
Indrehus, Sverre, gårdbruker.
Jebsen, Karl, fabrikkier.
Johnsen, Sigurd, konservator.
Karlsen, Astrid, amanuensis.
Knutsen, Maren, frk., lektor.
Kloster, Robert, sen., dr.
Kløverhuset A/S.
Kolderup, Carl Fred., professor.
Kramer, Torleif, tannlæge.
Lid, Johs., konservator.
Lillefoss, Torkel, stipendiat.
Lothe, Johan Olaf, apoteker.
Lyngnes, R., lektor.
Læg Reid, Per, overingeniør.
Magnus, Henrik C., direktør.
Magnus, Aagor, fru.
Magnus, Elin, frk.
Magnus, Carsten, jr.
Magnus, I., ingeniør.
Melkild, Olaf, skoleinspektør.
Monsen, Astrid, konservator.
Naustdal, Jakob, lærer.
Nordhagen, Rolf, professor.
Nordhagen, Rolf, fru.
Nordang, Jens, statskonsulent.
Nordang, Jens, fru.
Nordahl-Olsen, J., redaktør.
Næss, Johs., avdelingschef.
Olsen, Einar, borgermester.
Ottesen, P. O., lensmann.
Parr, Helga, fru.
Quist-Hansen, Cl., dr.
Reimers, Emanuel, kjøpmann.
Reimers, Trygve, konditor.
Roll, Otto, advokat.
Rosenlund, Sigurd, direktør.
Riise, E., frk., lektor.
Rieber, Fritz C., direktør.
Rieber, Paul, kjøpmann.
Røskeland, Askell, overlærer.
Serck-Hansen, T., dr.
Shetelig, H., professor.
Smitt, Anton, skogforsøksleder.
Solensten, Esther, assistent.
Sontum, Harald, brandchef.
Stender, N. P., kjøpmann.
Stoltz, G., rektor.
Stoltz, Chr., ingeniør.
Svendsen, S. Birger, byvetprinær.
Tegner, Fr., ingeniør.
Tornøe, kjøpmann.
Traavik, Barbre, frk.
Ve, S., lektor.
Wilmann, B., tannlæge.
Zimmer, Torbjørn, frk.

ROGALAND NATURFREDNINGSFORENING

ÅRSBERETNING FOR 1937

10. arbeidsår.

I.

FORTIDSMINNERS BEVARING

Det har i år som de foregående to år vært styret maktpåliggende å finne frem til de bautasteiner som ennå står i terrenget, måle dem op, fotografere dem og inn-

Rogaland Naturfredningsforenings stifter og æresmedlem Ole Isaksen, Stavanger.

samle mulige sagn og gamle beretninger om dem.

En rekke herreder i Rogaland er nu fullstendig avsøkt. Men det har tatt særlig megen tid å fare over de mange, mange øyer i Ryfylkefjordene, og de er man ikke helt ferdig med.

Bortsett fra de interessante gravhauger og bautasteiner som finns omkring i Haugesunds-distriktet, er det nu bare noen ganske få i Rogaland fylke som styret ikke har noe nærmere kjennskap til. De ved Haugesund har styret ikke villet ta med i foreningens fortegnelse, da man fremdeles håper at det må lykkes å få dannet en naturfredningsforening i Haugesund. Men der fins ellers borttransporterte bautasteiner hist og her, som det må være

Rogaland Naturfredningsforenings æresmedlem Erick Struckmann, Kjøbenhavn.

Gravhaugen fra Sør-Hidle fot. 1936 før restaureringen.

foreningens oppgave å få gjenreiste. Der ligger en fin en utenfor et båtnøst på Østre Åmøy, en svær rugg på en brygge på Bru, et kort stykke derfra ligger en større bautastein i et steingjerde, en på gården Vaula i Mosterøy ved siden av den som står avbildet i forrige årsberetning side 49, en eller muligens to er innlagt i steingjerdet omkring kirkegården på Sørbø i Rennesøy. Andre er opdelt og lagt inn i grunnmur, låvebru, brønner etc., og disse kan dessverre ikke reddes. Av ennu ikke opmålte og fotograferte bautasteiner kan nevnes to eller tre på Fogn, en liten på Bru, en liten på Vold, Sørbø i Rennesøy, to mindre i Nærstrand og to mindre i Foldøy.

Det er med bautasteinenesom

med gravhaugene, det er ytterst få som det er overleveringer om. De er reist i ukjent tid for å hedre ukjente menn.

Noen få bautasteiner har dog runeinnskrift som forteller litt om hvorfor de er reist. Av slike har vi Tormodbautasteinen på Tjelta i Sola, runesteinen på Helland i Sola, Stangelandssteinen på Skeiane i Høvland og den ene av de to bautasteiner på Bø i Randaberg.

På gården Eike, Halsenøy i Fister, står der en veldig bautastein. Den har en høyde av 3.45 m, bredden er 2.12 m, tykkelse 0.30 m. Det er den bredeste bauta i Rogaland fylke, og den har sin historie. Sagnet forteller at det engang i vikingetiden bodde en høvding på den nærliggende øy Randøy. Han het Randolv og øya skal være opkalt etter ham. På et av sine vikingetokt gjorde han strandhugg et sted i Skottland

Gravhaugen på Sør-Hidle fot. 1937 efter restaureringen.

og bortførte derfra en prinsesse. Men det varte ikke lenge før den forbitrede far seilte etter med en flåte for å hevne fornædelsen. Skottekongen kom seilende inn Boknfjorden, og da Randolv fikk denne tidende, samlet han i hast skiber og hærmen og la til slag ved Halsnestangen nær Eike. I dette slag blev Randolv drept og senere hauglagt på Eike hvor der ligger en stor steinrøis. Denne har en form som kunde tyde på at det har vært en stjernefigur.

Gårdens eier *Rasmus H. Eike* har vært så elskverdig å forære denne sjeldne minnestein til Rogaland Naturfredningsforening.

Om den røvede prinsesse berettes at hun blev tatt ombord på sin fars skib. Men Randolvs skatter fikk skottene ikke tak i. Skattene skal den dag idag ligge gjemt på en høireist holme like utenfor Eike gård, og holmen heter Gullholmen. Der skal bl. a. være et gullskrin som er anbragt slik at solen til visse tider skinner inn gjennom nøkehullet ved middagstider. «Mange ere de som have søkt efter denne skatt, men alt omsonst,» skal det hete i et gammelt skrift.

RESTAURERING AV GRAVHAUGER

Forrige generalforsamling vedtok 10 lokale programposter som det tekniske utvalg skulde arbeide med i inneværende arbeidsår. De hermed forbundne utgifter forutsattes dekket vesentlig ved innsamling som tidligere. Men med denne innsamling har det gått nokså tregt, se regnskapet for vedkommende fond. Det er derfor lite gjort til tross for stor sparsomhet og formannens opofrelse av tid og penger.

Post 1. Tilendebringe restaureringen av Grøderøisen. Det er utført et ganske betydelig og kostbart arbeid med restaurering

Bautastein på Alverstad, Vestre Bohn. Høide 3,15 m.

av denne Norges største langgrav, men det gjenstår ennå en del som anslagsvis vil koste kr. 50,—.

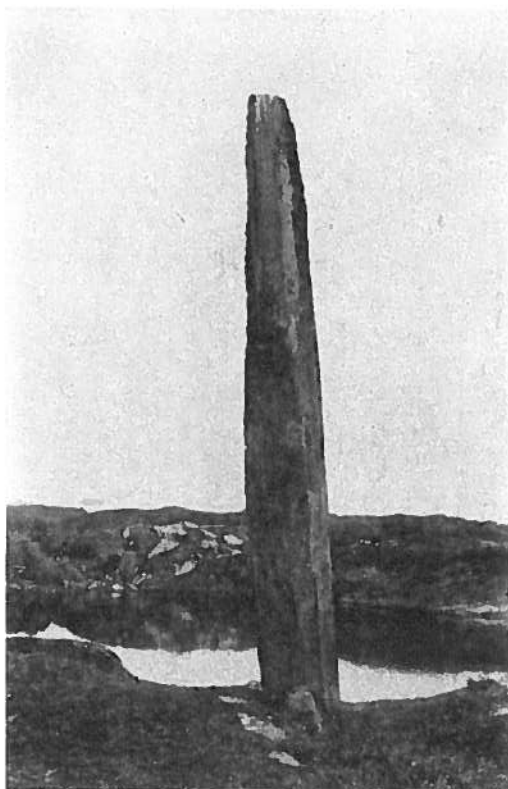
2. Innløsning og restaurering av Mimarudlå — ikke utført.

3. Restaurering av gravrøisen på Sør-Hidle. Dette arbeid er helt ferdig, besikket av styret og godkjent av musumsdirektør Petersen.

4. Påbegynne restaurering av Heislandsrudlå — ikke utført.

5. Rydde gravkammeret i gravhaugen på Sokn og påbegynne restaurering av haugen — ikke utført.

6. Opsette fredningssøiler der hvor de mangler og kontrollere samtlige opsatte,

Bautastein på Raiance, Sørbo i Rennesøy. Høide 3,35 m.

overstryke dem med lakk hvor det er nødvendig o.s.v.

7. Sørge for fredningsmerke til langhaugen ved Tangarhaug (og til langhaugen på Kvitsøy).

8. Fortsette utvalg av gravhauger på Jæren i henhold til det gamle program og sørge for fredningsinnskjerpelse ved Statens fredningsmerker.

Angående de tre siste poster henvises til et senere avsnitt.

9. Sørge for opmåling av de ennå ikke markerte bautasteiner i fylket med efterfølgende opsetning av Statens fredningsmerker. Første del av denne post er som før nevnt på det aller nærmeste utført.

Hele sommerens og høstens søndager og fridager er medgått hertil.

10. Opta underhandling om erhvervelse av Saglandsfurua — ikke utført.

II.

TRÆR SOM ER FORESLÅTT FREDET

1. På gården Eik, Kjerkøy, Stjernarøy står et veldig eiketre, godt bevart og livskraftig. Stammens omkrets 1 meter fra marken 3.68 meter.

2. På gården Nag i Strand står et meget gammelt eiketre som tidligere er sterkt mishandlet ved avbarkning og greneskjæring, men da mishandlingen ophørte tok treet til å spire igjen. Stammen er hul og rummer to personer inne i hulrummet. Treets omkrets 1 meter fra marken er 4.0 m.

Disse trær er med eiernes tillatelse søkt fredet ved kgl. resolusjon og Statens fredningsmerke.

III.

FREDNING VED KGL. RESOLUSJON *Opsetning av Statens fredningsmerker.*

Tidligere blev foreningens søknader om fredning av trær og fredningsinnskjerpelse av fortidsminner ved Statens fredningsmerker alltid imøtekommet, men i de to siste år har det vært umulig å opnå noe svar fra Kirkedepartementet gjennom vårt landsforbund. De gamle projekter om fredning av Bø-raunen og lagunen og strandpartiet på Hå forhenstående prestegård er det ennå ingen løsning på. Og forenin-

gens søknad ifjor om kgl. resolusjon for fornyet 10 års fredning av fuglelivet i Kvitsøy herred istedenfor den helt verdiløse fredning ved tinglysning, jfr. vår årsberetning for 1936, er det intet svar på. Det samme gjelder søknad om fredningsmerker til 12 bautasteiner og gravhauger, se side 47 og 48 i beretningen for 1936. I 1937 er det søkt om Statens fredningsmerker til 10 fortidsminner og to trær.

Årsaken til denne behandling kan delvis tilskrives arkeologenes, særlig professor Brøggers avvisende holdning. Men styret gikk allikevel ut fra at forholdet var i orden her i Rogaland. Jfr. årsberetningen 1936 side 45, hvor det heter: «Senere har styret optatt forhandling med direktør Jan Petersen, og det er nu tilrettelagt en overenskomst som går ut på at foreningen som tidligere kan komme til museet og få anbefalt sine søknader om fredningsinnskjerpelse ved Statens fredningsmerker, men at foreningen ikke kan foreta noe restaureringsarbeide uten samråd med museet. Direktøren vil også anbefale at foreningen får statsbidrag til sitt arbeid med bevaring av fortidsminner.»

Men da fredningsutvalget i henhold til foranstående sendte direktøren en serie praktfulle fotografier av bautasteiner og gravhauger med anmodning om anbefalende påtegning, fant direktøren at fredningssøilene var for store. De virket uestetiske. Disse søiler har samme høide som de alltid har hatt. De er ved moden overveielse bestemt til å rake 1.40 m over marken og av 3 toms vinkeljern for å trosse angrep av kåt ungdom og kreaturer. Styret vil gå med på å senke høiden til 1.20 meter eller endog 1.10 meter. Skal de være lavere, inntreder den nærliggende mulighet at unghester og unge kjør, når de

Livskraftig eketre på Eik, Kjørkøy, Stjernarøy. Stammens omkrets 1 m fra grunnen 3,68 m. Treets fulle høide 28—30 m.

slippes ut på marken om våren og leker, at de kan hoppe op på søilene og få maven oprispet. Skal de være meget lavere vil emaljen på fredningsmerkene bli knust av hestesko, eller buskvekster og lyng vil gro op over dem og skjule dem helt. Styret ønsket vennskapelig forhandling med direktøren om søilhøiden for å få vite hvor grensen mellem det uestetiske og estetiske ligger. I svarskrivelse av 21. desember 1937 meddeler museumsdirektøren at han helst vil ha fredningsmerkene liggende på marken, men han kan gå med på opreiste, hvis de ikke overstiger en høide av $\frac{1}{2}$ meter. Hvis Dyrevernforeningen skulde gjøre innsigelser mot dette, må fredningsmerkene legges på marken.

Gravhaug på Aksdal, Østre Bohn. Høide 2,75 m, omkrets 86 m.

8) Bautastein på Våge, Østre Bokn. Høide 3.30 m, bredde 0.55 m.

Rund bronsealder-gravhaug på Aksdal i Østre Bokn. Høide 2.95 m, omkrets 86 m.

10) Eldgammelt innseilingsmerke for et smalt sund til en innenfor liggende liten havn på Våge, Østre Bokn. Høide 2.90 meter.

Styret har gjennom Landsforbundet oversendt skriftvekslingen til Kirkedepartementet til uttalelse.

*

De 10 fortidsminner som det er søkt fredningsmerker til i 1937 er følgende:

1) Den tidligere restaurerte langgrav på Tangarhaug i Klepp. Lengde 28.65 m., bredde 5.22 m, høide 1.20 m.

2) Den i år restaurerte runde bronsealder-gravhaug på Sør-Hidle i Strand. Høide 3.40 m, omkrets 49.30 m.

3) Bautastein på Reianes i Rennesøy. Høide 3.35 m, bredde 0.44 m.

4) Bautastein på Sørbø i Rennesøy. Høide 5.0 m, bredde 1.20 m.

5) Bautastein på Galta i Rennesøy. Høide 5.95 m, bredde 0.60 m. Dette er den nest høieste bautastein i Rogaland.

6) Bautastein på Eike gård, Halsenøy i Fister. Høide 3.45 m, bredde 2.12 m. Dette er den bredeste bautastein i Rogaland.

7) Bautastein på Alvestad i Vestre Bokn. Høide 3.15 m, bredde 0.35 m.

IV.

SPREDT OVERSIKT OVER ARBEIDET i 1937

Fugleværet Rott.

Under henvisning til de to forrige års beretningers omtale av den betydningsfulle fuglefredning som blev bragt istand ved alle øyer og holmer og sjøområdene der omkring som hører inn under Rott, kan meddeles: Den utlagte fosformosgift til utryddelse av rotter, gjorde ganske visst så omtrent ende på alle rotter, men det strøk dessverre også med 3—4 sauer som forsynte sig av den gift som rottene hadde trukket frem fra steinrøisene. Da høsten kom fulgte de få gjenværende rotter med kornet inn i løene. Det blev derfor nødvendig å foreta en ny utrenskning. Gjennom en herværende forretning fikk styret tilsendt fra Danmark to flasker frisk Ratin. Det er en bakteriegift som utbrer pest blandt rotter og andre gnavere, men er

uskadelig for alle andre dyr og fugler. Det antas nu at rottene er ganske utryddet på hele området.

På en inspeksjonstur derute i juli, var det en særlig glede å konstatere at både egg og unger fikk være i fred. Erfugler, ringgjess og teister var merkbart øket, og av lundefugler som ikke har vært å se i fugleværet i flere år notertes 14 stykker. Men i skarveuren, hvor der tidligere hekket hundreder av skarv — var det fremdeles tomt.

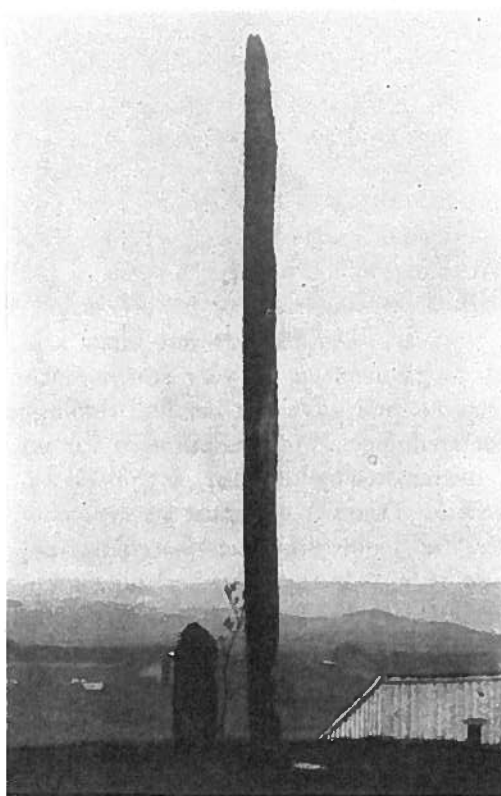
Revisjon av jaktloven.

Styret gjorde i sin tid Landsforbundet oppmerksom på at jaktloven skulde tas op til revisjon og henstillet at forbundet søkte å bli representert i vedkommende komité. Det blev også gjort, men søknaden blev avslått. To jegerforeninger hadde da fått hver sin representant i den departementale komité. Vestlandske naturfredningsforening foreslo at vårt forbund skulde få komitéens innstilling til uttalelse førenn den blev forelagt Stortinget, og dette forslag blev vedtatt. Rogaland Naturfrednings styre foreslo at forbundet skulde utarbeide en innstilling vedrørende de paragrafer og punkter i jaktloven som hadde særlig interesse for naturfredningsorganisasjonen og innsende den til komitéen *førenn* denne var ferdig med sitt arbeid, for derved til en viss grad å bøte på det misforhold at vår organisasjon ikke var representert. Man enedes da om at forbundets formann og nestformann skulde utarbeide en slik innstilling, men det er ikke gjort. Senere meddelte formannen at det allikevel var utsikt til at vi får en representant i komitéen. Hvorledes denne sak nu ligger an, vites ikke.

Landsforbundets 15 programposter.

Bearbeidelsen av disse viktige poster, som setter stil og system i organisasjonens arbeid, var forutsatt utført av komitéer fra forbundet og de tilsluttede foreninger, men da det syntes å være en vanskelig affære å få opnevnt slike komitéer, henstillet Landsforbundets formann at Rogaland Naturfredningsforening overtok arbeidet. 14 av de 15 programposter var da også foreslått av vår forening.

Idet vi henviser til forrige årsberetnings side 7, hvor disse arbeidsgrunnliggende poster står opført, meddeles at postene 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13 og 15 er for noens vedkommende helt bearbeidet, for andres

Bautastein på Galta i Rennesøy. Høide 5,95 m.

delvis. Post 11 og 14 krever ingen bearbeidelse. Tilbake gjenstår altså postene 1, 4 og 7. Arbeidet med disse er påbegynt.

I forbindelse med post 13 foreslås at forbundet optar fortegnelse over landets statsskoger og at der utvelges en statsskog i hvert fylke som skal foreslåes totalfredet.

Fredning av fuglelivet ved Statens fyrstasjoner og domener.

I 1929 optok Rogaland Naturfredningsforening et detaljert forslag om en slik fredning og sendte samme år med støtte fra Vestlandske Naturfredningsforening en søknad herom til Handelsdepartementet gjennom vår landsforenings formann. Et tilleggsforslag fra Østlandske Naturfredningsforening blev medtatt. Ifølge Landsforeningens årsberetning av 1932 er søknaden ekspedert til Handelsdepartementet den 26. mai 1932. Senere opgis april 1932. Etterat saken hadde fått en anbefalende påtegning av fyrdirektøren, gikk den til Kirkedepartementet hvor den blev liggende i 2—3 år. Der blev da satt fart i saken bl. a. gjennom en av våre stortingsmenn. Den 24. mai 1935 falt der kgl. resolusjon for fredningen. Men beslutningen var ikke i overensstemmelse med organisasjonens vedtak. Den var beklippet på flere punkter. Se Landsforbundets beretning 1935 side 10 og vår forenings beretning samme år side 60. Vår forening tok derfor saken op igjen og ved avstemning innen de tilsluttede foreninger blev vår forenings forslag vedtatt i full overensstemmelse med gjeldende lov, hvor foreningenes medlems-tall legges til grunn for avstemningen. I foreningens årsberetning for 1936 side 53

gjengis forslaget punkt a, b, c, d, e og f. Punkt f frafalles. Saken er nu ekspedert til Fyrdirektøren.

Ny forening — i Vest-Agder?

I april 1937 optok styret forslag om at det måtte bli truffet organisasjonsmessig beslutning om de tilsluttede foreningers virkedistrikters områder. Landsforbundets formann omsendte forslaget, og hver forening uttalte sig for sitt vedkommende. Østlandske Naturfredningsforening vilde beholde det veldige distrikt, som den i sin tid hadde tillagt sig, bl. a. også vårt nabo-fylke Vest-Agder. Og styret her forlangte å få sig tildelt Vest-Agder, inntil det kan bli stiftet en forening dersteds. En endelig avstemning over de forskjellige uttalelser blev ikke foretatt og saken stod derfor like uavgjort.

Foranlediget av en utmerket avisartikkel om sjøfuglenes bevaring, av distriktstoll-inspektør Gerh. von der Lippe i Kristiansand, skrev styret til ham og bad ham om å opta arbeidet med dannelse av en naturfredningsforening i Vest-Agder. Det blev korrespondert, og v. d. Lippe fikk en rekke trykksaker til gjennemsyn. Da saken syntes nokså bra tilrettelagt, sendte styret innberetning til Landsforbundet. (Agder Naturfredningsforening er senere stiftet).

Overtredelse av jaktloven.

Styret sendte Rogaland politikammer en anmeldelse på en handelsmann i Sandnes for salg av fredet vilt (ender). Saken blev oversendt Sandnes politikammer som rette vedkommende. Det blev optatt forhør. Handelsmannen erkjente sin skyld og fikk

følgende advarsel: Kjøpmann N. N. tildeles en alvorlig advarsel og formaning for overtredelse av jaktlovens § 32, jfr. § 27, og foreholdes at han i gjentakelsestilfelle vil bli straffet.

Tilgang og avgang.

I årets løp er innmeldt 57 nye medlemmer. 1 er overført fra årsbetalende til livsvarig medlem. 26 medlemmer er døde, fraflyttet byen m. v. førenn kontingentinkassoen kunde begynne, på grunn av årshæftenes forsinkelse.

Som ikke betalende, efter flere kontingentopkrav, opføres lærer Peder Heskestad, Klepp, og hoteleier Olaf Løvaas, Moi.

Medlemstallet er ved årsopgjøret 30 livsvarige, 12 foreninger og 475 årsbetalende medlemmer.

Tilsammen 533.

14 styremøter er avholdt i arbeidsåret og det er utsendt 218 skrivelser av forskjellig innhold.

Bautastein på Eike, Halsnøy i Fister (Randolf-Bautaen).
Høide 3,45 m, bredde 2,12 m.

FORTEGNELSE OVER FORENINGENS KULTURVERDIER

PR. 1. FEBRUAR 1938

1. Steinsetningsstjernen på Selerinnen i Klepp. Forært av Jonas G. Selerinnen og sønner.
2. Grøderøisen på Vistnes i Randaberg. Forært av Olaus Vistnes.
3. Lynshaugen på Bø i Randaberg. Innkjøpt.
4. Kjyrkjehaugen på Line i Time. Forært av Tollef Line.
5. Trodlaugaugen på Line i Time. Forært av Jon og Ommund Line.
6. Langhaug på Forsand. Forært av Torstein Forsand.
7. Almetreet på Svinelid i Skjold. Forært av Torbjørn Svinelid.
8. Bjørketreet på Stakland i Skjold. Forært av Søren Stakland.
9. Eiketreet i Helleland, Egersund herred. Innkjøpt ved vesentlige bidrag fra konsul Arentz og Rogaland Skogsselskap.

10. Bautastein på Sør-Sunde i Madla. Forært av Bernhard Sunde.
11. Bautastein på Soknøy. Forært av Anders Hansen, Sokn.
12. Bautastein på Eike, Halsenøy i Fister. Forært av Rasmus H. Eike.

ROGALAND NATURFREDNINGS- FORENINGS GENERALFORSAMLING

Det var fremmøtt 40 medlemmer. Årsberetningen referertes og godkjentes. Et forslag om foreningens utmeldelse av Landsforbundet, som sekretæren hadde stillet i utsikt i brev til Landsforbundets formann, blev tatt tilbake. Formannen foreslo utmeldelse hvis de nye forbundslover, som blev vedtatt for snart to år siden, ikke blir satt i kraft innen 30. mars og hvis de på lovanordnet måte vedtatte organisasjonsbeslutninger vedrørende fuglefredning på og omkring fyrvesenets fyrstasjoner, fyrlykter, oplagssteder for materiell m. v. ikke blir effektivt innen 30. mars. Dette forslag vedtokes mot en stemme.

Forslag til nye lover for foreningen blev vedtatt med en endring i § 8 angående adgang til akklamasjonsvalg. Dersom det blir utmeldelse av Landsforbundet, må lovene omarbeides på vedkommende punkter.

De forskjellige regnskaper blev oplest og godkjent. Av årets overskudd besluttet kr. 200 overført til foreningens fond for innkjøp av fredningsfelt.

Et telegram med hilsen og hyldest fra Danmarks Naturfredningsforening blev referert.

Valgene.

Styret: Den avtrådte formann vilde ikke la sig gjenvelge eller motta noe slags annet valg, men han lovet å stå som konsulent og forestå eventuelle restaureringer av gravhauger.

Til formann valgtes ingeniør Evensen. til nestformann zoolog Bernhoft Osa, til sekretær bestyrer Anders Bærheim, til kasserer gjenvalgtes frisørmester Torgersen og til 5. styremedlem gjenvalgtes snekkermester Krogh.

Redaksjonsutvalg: Journalist Molaug, formann, kjøpmann Arthur Tønnessen og o.r.sakfører Jon Hidle.

Teknisk utvalg: Verkstedseier Ludv. Lode (formann), kjøpmann Wareberg og zoolog Osa.

Agitasjonsutvalg: Frisørmester Torgersen (formann), postfullmektig Svensen og lagerchef Th. Fjermestad.

Representant i fylkestingets viltfredningsnevnd: Lensmann Mjøltnes, varamann zoolog Osa.

Revisorer: Kommunerevisor Hildor Gundersen og kjøpmann Erik Lunde.

Efter generalforsamlingen gikk man til det festdekkede tradisjonelle torskebord.

Derefter fremviste zoolog Osa tre meget interessante films fra noen kanadiske nasjonalparker. Så blev salen ryddet til dans. Frk. Hagen opførte i kostyme noen yndefulle ballettdanser og derefter almindelig dans.

Den avtrådte formann mottok under festen en interessant gave fra styret. På en vakker tresokkel var opført en miniatyr gravhaug av ganske små mosgroddestein, hentet fra den sist restaurerte bronsealdergrav på Sør Hidle. På sokkelen var festet en sølvplate med inskripsjon og Ole Isaksens navn i runeskrift.

OVERMASKINIST OLE ISAKSEN

Rogalands Naturfredningsforening er 10 år. Det er et av de yngste ledd i norsk naturfrednings-arbeide og et av de kraftigste og initiativrikeste. Når så er tilfelle skyldes det i første rekke overmaskinist Ole Isaksen. Han er foreningens stifter og har i de fleste av dens virkeår stått som foreningens formann.

Herr Isaksen forteller selv, at da han stiftet foreningen, var han helt uvitende om det grunnsyn og de retningslinjer som naturfredningsbevegelsen var basert på. Som formann innledet han derfor straks en livlig korrespondanse med kollegaorganisasjonene i Sverige og Danmark. Dette førte videre til at han, gjennom utenriksdepartementet, fikk i stand en omfattende innsamling av opplysninger fra de kulturstater i verden som driver naturfredningsarbeide. Det innsamlede svære materiale blev ved velvillig bistand oversatt, og av herr Isaksen bearbeidet til en orienterende og opplysende artikkelrekke i dagspressen. Utover dette tok han sig personlig av foreningens arbeide i by og fylke. Av de 533 medlemmer har han selv skaffet over tredjeparten. Lovarbeidet har hatt hans spesielle interesse. Foreningens lover er utformet og videre utbygget av ham.

Herr Isaksen er en ivrig naturvenn og har et inngående kjennskap til sitt fylke, dets dyre- og fugleliv. Arbeidet for bevarelse av fortidsminner ligger ham sterkt på hjerte. På en anseelig rekke av disse har han fått fredningsmerket reist og samtidig fått de store fuglefredningsområder på Kvitsøy-øygruppen og fugleværet Rott bragt lykkelig i havn.

Rogaland fylke er rikt på naturherligheter og fortidsminner. Rogalands Naturfredningsforening har mange og store op-

gaver. Når herr Ole Isaksen nu har funnet å måtte trekke sig tilbake fra formannsstillingen er det på grunn av sviktende hørsel, men interessen for foreningens oppgaver og arbeide er usvekket. Han vil fremdeles være å finne i første linje i arbeidet — derfor settes bare foreløbig punktum her.

Stavanger 26. februar 1938.

Anders Bærheim.

LOV FOR ROGALAND NATURFREDNINGSFORENING

§ 1.

Formål.

- a. Foreningens formål er å vekke og vedlikeholde sansen og interessen for å verne landets natur med sikte på opprettelse av nasjonalparker og reservater hvor det ansees ønskelig, for å bevare karakteristiske partier av norsk natur med plante- og dyreliv. Særlig fremheves karakteristiske partier av Jæren, partier av våre høifjell, Ryfylkefjordene og øyene.
Enn videre ved fredning av mindre landskapspartier, enkeltstående trær, tregrupper, fjellformasjoner, innsjøer, fosser, øyer og strandpartier etc. efter gjeldende lov om naturfredning.
- b. Arbeide for opsetning av fredningsmerker ved slike fortidsminner av alle slags i terrenget, som er fredet efter lov om fredning av fortidsminner og som det særlig gjelder å bevare.
- c. Alt fredningsarbeid utføres i samarbeid med Landsforbundet for Naturfredning i Norge og dets eventuelle komitéer.

§ 2.

Optagelse.

- a. Som medlem av foreningen optas enhver kvinne og mann som vil interessere sig for foreningens formål og som ikke driver eggrov, jakt eller fangst av fugler og dyr eller medvirker dertil.
- b. Æresmedlemmer kan innvelges av en generalforsamling efter forslag av foreningens styre.

Æresmedlemmer har alle medlemsrettigheter, men ingen plikter utover ovennevnte.

§ 3.

Tilslutning.

Rogaland Naturfredningsforening er tilsluttet Landsforbundet for Naturfredning i Norge.

- a. Foreningen må underordne sig Landsforbundets lover og forbundsbestemmelser overensstemmende med fellesloven. I spesielle lokale saker som ikke berører de andre foreningers interesser, står foreningen helt fri, men forbundet skal til enhver tid holdes underrettet.
- b. Innen 1. februar hvert år må foreningen sende Landsforbundet sin beretning om virksomheten i det forløpne år tillikemed revidert regnskap, medlemsfortegnelse og arbeidsprogram for kommende arbeidsår.

Den må også stille komitémedlemmer til disposisjon for forbundet, når det forlanges.

§ 4.

Kontingent til foreningen.

- a. Den årlige medlemskontingent er 2 — to — kroner, som betales forskuddsvis.
- b. Kommuner og foreninger som ønsker å stå tilsluttet, betaler en årlig kontingent av 5 — fem — kroner.
- c. Naturvenner som ønsker å bli livsvarige medlemmer av foreningen, betaler 30 — tredivet — kroner en gang for alle. Denne kontingent innsettes på bankbok i Stavanger Sparekasse som grunnfond for fremtidig innkjøp av

fredningsfelt efter generalforsamlingens nærmere bestemmelse.

- d. Medlemmer av avdelinger innen foreningens virkedistrikt, jfr. § 9 c, betaler 50 øre pr. år.
- c. Med foreninger og institusjoner hvis interesser tangerer våre, kan istandbringes gjensidig medlemsskap uten utveksling av kontingent.

§ 5.

Kontingent til Landsforbundet.

- a. Årskontingent til Landsforbundet betales overensstemmende med fellesloven efter følgende opsett:
 1. Foreninger med inntil 100 årsbetalende medlemmer, avgir 1 krone pr. medlem.
 2. Foreninger med 101 til og med 300 årsbetalende medlemmer, avgir 75 øre pr. medlem.
 3. Foreninger med over 300 årsbetalende medlemmer, avgir 50 øre pr. medlem.
- b. Livsvarige medlemmer betaler kr. 1.00 til forbundet det første år, senere ingen kontingent.
- c. For kommuner og foreninger som er årsbetalende medlemmer, beregnes kontingent som for enkelte årsbetalende medlemmer.
- d. For kollektivt tilsluttede foreninger uten utveksling av kontingent, betales ingen kontingent til forbundet.
- e. For foreningens avdelinger, hvor kontingenten er 50 øre pr. medlem, betales kontingent til forbundet som for enkelt årsbetalende medlemmer.
- f. Kontingenten sendes Landsforbundet innen 1. februar hvert år.

§ 6.

Avstemningsregler innen Landsforbundet.

- a. 1. Foreninger med til og med 25 årsbetalende medlemmer, har 1 stemme.
2. Foreninger med til og med 75 årsbetalende medlemmer, har 2 stemmer.
3. Foreninger med til og med 200 års-

- betalende medlemmer, har 3 stemmer.
4. Foreninger med til og med 400 årsbetalende medlemmer, har 4 stemmer.
 5. Foreninger med over 400 årsbetalende medlemmer, har 5 stemmer.
- b. På forbundets landsmøte voterer hver forening etter ovenstående regler uten hensyn til fremmøtte antall representanter. Det samme stemmetall benyttes også utenfor landsmøtene ved enhver forbundsavstemning.

§ 7.

Representanter til landsmøter.

- a. Foreningen kan sende så mange representanter til andsmøtene som den efter siste regnskap har stemmerett til, efter § 6.
- b. Uten hensyn til antall fremmøtte representanter voterer den eller de som sendes, i overensstemmelse med § 6 b.
- c. Ved avstemning i saker hvor representantene ikke har bundet mandat (nye benkeforslag), og de er innbyrdes uenig, voterer hver fremmøtt representant med 1 stemme.

Ellers har de å forholde sig i overensstemmelse med foreningens instruks i hver sak.

- d. Representantene velges av vedkommende generalforsamling, fortrinnsvis innen styret.
- e. Generalforsamlingen bestemmer reiseutgifter ved hver anledning.

§ 8.

Administrasjon, valg etc.

- a. Foreningen ledes av et styre som består av formann, nestformann, sekretær, kasserer og nestkasserer.

De velges på foreningens ordinære generalforsamling i januar hvert år ved skriftlig og enkeltvis valg, hvis det forlanges.

Tre varamenn velges under ett.

Likeledes velges to revisorer med varamenn.

Akklamasjonsvalg kan foretas ved valgene, dersom ingen av de tilstedeværende har noe å innvende. Dog må formannen under alle omstendigheter velges skriftlig.

Særskilt tillatelse til akklamasjonsvalg må foreligge ved hvert enkelt valg.

- b. Den ordinære generalforsamling velger også:

1. Et redaksjonsutvalg på tre medlemmer, hvis oppgave det er å virke gjennom pressen for foreningens og organisasjonens grunnsyn og programposter m. v. og levere bidrag til et eventuelt organ for de sammensluttede foreninger.
2. Et agitasjonsutvalg på tre medlemmer som skal arbeide for en fortsatt økning av medlemstallet og søke dannet avdelinger rundt i virkedistriktet.
3. Et teknisk utvalg på tre medlemmer som skal planlegge, opmåle og beskrive de felter eller spesielle forekomster som det senere ansees ønskelig å frede og de fortidsminner som det gjelder om å bevare m. v.
- c. Styret fremlegger innstilling til alle valg.
- d. Samtlige utvalg samarbeider med styret, som i tilfelle forfall innen utvalgene, skal opnevne nye medlemmer.
- e. Styret og utvalgene har sete i Stavanger.

§ 9.

Administrasjonens arbeide.

- a. Styrets og utvalgenes nærmeste oppgave er å øke foreningens medlemstall og å arbeide interessen for naturfredning inn i skoler, foreninger og hjem ved sirkulærer og publikasjoner samt å kartlegge og beskrive fredningsprosjektene i henhold til § 1.
- b. Styret sørger for at medlemmene holdes underrettet om foreningens og Landsforbundets virksomhet gjennom årsberetninger og andre publikasjoner.
- c. Styret og agitasjonsutvalget skal søke

å stifte avdelinger i foreningens distrikt.

Disse avdelinger, som må telle minst 10 medlemmer, har til opgave å inn- tegne nye medlemmer, innkassere kon- tingent og holde styret underrettet om viktige fredningsobjekter innen hvert sitt område.

Hver avdeling får et årshefte.

- d. Styremøter sammenkalles av sekretæ- ren etter formannens bestemmelse. Sty- ret er bare beslutningsdyktig når minst tre styremedlemmer møter.
- e. Formannen, eller i hans forfall nest- formannen, leder alle møter og har i tilfelle stemmelikhet, den avgjørende stemme. Sekretæren fører vanlig for- handlingsprotokoll, besørger forenin- gens korrespondanse og forestår arki- vet etter formannens bestemmelse. Kas- sereren er ansvarlig for de verdier som er betrodd ham. Ved pengeuttak av fondets bankbok, utkreves formannens påtegning.

§ 10.

Ordinær generalforsamling.

- a. Den ordinære generalforsamling holdes hvert år i januar måned etter nærmere bestemmelse av styret og med minst 2 ukers varsel gjennom byens aviser.
- b. Generalforsamlingen behandler først de saker som medlemmene, styret eller Landsforbundet har innbragt. Derefter årsberetningen og så regnskapene, som i god tid må være gjennomgått av re- visorene og oversendt styret.

Videre behandles budgettforslag og lokalt program for kommende arbeids-

år. Til slutt foretas valgene overens- stemmende med §§ 7 og 8.

- c. Medlemmer som er forhindret fra å møte, kan stemme skriftlig i de forelig- gende saker og til valgene.

§ 11.

Ekstraordinær generalforsamling.

Sådan forsamling sammenkalles av sty- ret eller når minst 10 medlemmer forlanger det. Sammenkallelsen skjer efter samme regler som for den ordinære bestemt.

Ekstraordinær generalforsamling kan bare behandle den eller de saker som har foranlediget innkallelsen.

§ 12.

Lovforandringer.

Ombygging, rettelser eller tilføyelser av disse lover kan bare foretas på den ordi- nære generalforsamling og med minst $\frac{2}{3}$ av de avgitte stemmer.

Forslag om lovforandringer med begrun- nelse må være innlevert til styret senest innen 1. desember for å kunne bli behand- let av generalforsamlingen i januar.

§ 13.

Opløsning.

Forslag om oppløsning av foreningen be- handles på samme måte som for lovfor- andringr bestemt, dog utkreves $\frac{3}{4}$ av de avgitte stemmer for at sådant forslag kan bli vedtatt.

I tilfelle oppløsning, bestemmer forsam- lingen med samme stemmetall hvad det skal gjøres med forenings eiendeler.

ROGALAND NATURFREDNINGSFORENING

REGNSKAPSSAMMENDRAG FOR 1937

10. arbeidsår.

Inntekter:

Beholdning pr. 1. januar 1937	kr. 76.13
Kontingent:	
467 medl. à kr. 2.00	kr. 934.00
7 " - " 2.00	
bet. for 1938 "	14.00
7 foreninger à kr. 5.00 "	35.00
2 livsvarige à kr. 30.00 "	60.00
	<u>1 043.00</u>
Renter for 1937	" 4.87

kr. 1 124.00

Utgifter:

Overført fondet for 2 livsvarige medl.	
à kr. 30.00	kr. 60.00
Leie av lokale til årsmøtet	" 50.00
Vestlandske Træimport	" 7.81
Annonser i anledning årsmøtet	" 48.45
Lars M. Bjørnsen	" 14.14
Transport av årshæfter	" 2.00
Telegram, telefon	" 3.60
Kontorsaker	" 4.66
Til fondet for restaurering og fotos	
av fortidsminner for 1936	" 29.29
Trykksaker	" 57.57
Maskinskrivning	" 87.30
Portoutgifter	" 81.71
10 % inkassoprovisjon	" 87.90
Kontingent til Landsforbundet: 493	
medl. à kr. 0.30 + porto	" 148.30
Kassa, i bank	" 441.27
	<u>kr. 1 124.00</u>

Stavanger den 12. februar 1938.

OLE ISAKSEN.

J. WALTER ANDERSEN THS. FJERMESTAD
(sign.).

ERLING TORGENSEN,
kasserer.

ROGALAND NATURFREDNINGSFOND

FOR INNKJØP AV FREDNINGSFELT

Regnskap for 1937.

Inntekter:

Beholdning pr. 1. januar 1937	kr. 2 654.40
Overført for 2 livsvarige medlemmer à kr. 30.00	» 60.00
Renter for 1937	» 93.86
	kr. 2 808.26

Utgifter:

Beholdning pr. 31. desember 1937 ..	kr. 2 808.26
	kr. 2 808.26

Revidert og funnet i orden.

J. WALTER ANDERSEN THS. FJERMESTAD
(sign.). (sign.).

FONDET TIL ERHVERVELSE, OPMÅLING, FOTOGRAFERING OG RESTAURERING AV FORTIDSMINNER I ROGALAND

REGNSKAP FOR 1937

Inntekter:

Stavanger Sparekasse	kr. 100.00
Klosters Legat	» 100.00
Konsul Gustav A. Arentz	» 49.70
Innkommet	» 40.00
Kaptein Tørresen	» 20.00
Stavanger Museum	» 50.00
Overskudd fra festen ifjor	» 3.70
	kr. 363.40

Utgifter:

Restaurering av Grøderøisen	kr. 110.00
Fotografering av gravhauger og bauta- steiner	» 125.35
Restaurering av gravhaugen på Sør- Hidle	» 81.00
Reiseutgifter for fotografen	» 34.10
Transport av fredningssoiler	» 6.00
Lakkfarve, skruer etc.	» 6.95
	kr. 363.40

Stavanger den 6. januar 1938.

OLE ISAKSEN.

Revidert og funnet i orden.

Stavanger den 6. januar 1938.

J. W. ANDERSEN. THS. FJERMESTAD.

ROGALAND NATURFREDNINGSFORENING

MEDLEMSFORTEGNELSE

Æresmedlemmer:

Ole Isaksen.
Erick Struckmann.

Livsvarige medlemmer:

Ole Isaksen, overmaskinist.
Anders Bærheim, bestyrer.
Sigurd Evensen, ingeniør.
E. Berentsen, konsul.
Anton Pedersen, grosserer.
Bernh. Randulff, revisor.
Stavanger kommune.
Kr. Berg, høiesterettsadvokat.
Gustav A. Arentz, konsul.
John Dahle, kjøpmann.
Oluf Hals, handelsreisende, Oslo.
Thomas Fjermestad, kjøpmann.
A. M. Smedsrud, doktor.
Kjos Hanssen, distriktsdyrlæge, Egersund.
R. Tørresen, kaptein.
Karl Marnburg, kjøpmann.
Stavanger og Rogaland Bank a/s.
Bøndernes Bank.
Hetland Sparebank.
Sandnes Sparebank.
Høilands Sparebank.
Norden Forsikringsselskab a/s.
Bjork, Sv. S., grosserer, Oslo.
Brudvik, Arthur, bestyrer.
Øglænd, Lars, fabrikkier, Sandnes.
Øglænd, Jacob, fabrikkier, Sandnes.
Sandnes Kommune, Sandnes.
Søyland, Svein, lensmann, Gjesdal.
Middelthun, C., jr., konsul.
Torgimsen, K. M., konsul.

Antall 30.

Foreninger og institusjoner:

Stavanger Gartnerforening.
Stavanger Turistforening.
Stavanger Ingeniørforening.
Stavanger Museum.
Stavanger- og Rogaland Dyrebeskyttelsesforening.
Stavanger avdeling av Foreningen for Fortidsminnesmerkers bevarelse.
Stavanger krets av Filologernes og Realisternes Landsforening.
Stavanger Folkeskoles pedagogiske Forening.
Stavanger Håndverk- og Industriforening.
Stavanger Maskinistforening.
Rogaland Skogselskap.
Stavanger Bestillingsmennsforening.

Antall 12.

Årlig betalende medlemmer:

Aadnesen, L. A. R., materialforvalter.
Aadnesen, Lars, maskinist.
Aadnesen, Olav, postbud.
Aamodt, Pauline, frue.
Aamodt, T., verksmester.
Aanestad, Magne, kjøpmann.
Aanonsen, Arnt, kjøpmann.
Aareskjold, Andreas, sekretær.
Aarreberg, John, kontorist.
Aarthun, Sjur, opsynsmann.
Aarrestad, Olav, vaktmester.
Aarstad, Karl H., stenarbeider.
Aas, Ditlev, bryggerimester.
Aase, Ingeborg, Gandalen.
Aase, Johan, postekspeditør.
Aasland, Jul., maskinmester.
Abeland, Rasmus, hattemaker.
Abrahamsen, Abraham, kinokontrollør.
Abrahamsen, I., pelsvarehandler.
Abrahamsen, Ingvald, maskinmester.
Abrahamsen, Trygve, gasskontrollør.
Agreel, Louis, bokholder.
Ahmer, Christoffer, restauratør.
Anda, Johan, kjøpmann.
Anda, Lars, kontrollør.
Andersen, Anders, styrmann.
Andersen, Andr., grosserer.
Andersen, Johan, styrmann.
Andersen, Jonas, kjøpmann, Sandnes.
Andersen, K., handelsgartner.
Andersen, Thor, ingeniør.
Andersen, Walter, kjøpmann.
Andreassen, Nordal, kjøpmann.
Anfindsen, Andr. O., grosserer, Sandnes.
Anfindsen, Martin O., grosserer, Sandnes.
Antonsen, Nils, kjøpmann.
Aschehoug, Joh., postekspeditør.
Askvik, Nic. B., kjøpmann.
Aslaksen, Haakon, kjøpmann.
Auestad, I. Th., grosserer.
Bakkevold, Ommund, ekspeditør, Sandnes.
Bang, Evald, kaptein.
Balle, Sverre, butikkchef.
Benning, Arne, lektor, Oslo.
Berge, Harald, bokholder.
Bergersen, Sigval, konsul.
Bergquist, L., gartner.
Berntsen, Martha, damefrisør.
Birkedal, M., bestyrer.
Birkeland, G., underfoged.
Birkeland, M. K., politibetjent.
Birkeli, Emil, misjonsprest.
Bjelland, fabrikkier.
Bjørheim, Ingeborg, telegrafistinne.
Bjørheim, Rasmus, snekkermester.
Bjørheim, Lars, reisende.
Bjergo, J., agent.
Bjørnsen, Lars M., kjøpmann.
Bjørnsen, Magnus, kontorist.

Bjørnsen, Olav, kjøpmann.
 Bjørnsen, Otto, snekkermester.
 Bore, Sven, smedmester.
 Bowitz, Carsten, støperieier.
 Brandsgaard, Thv., restauratør.
 Brochman, Johannes, hovedbokholder, Bergen.
 Brochmann, Christine, frue, Minde pr. Bergen.
 Brochmann, Liv, frøken, Minde pr. Bergen.
 Brochmann, Sofie, frøken, Minde pr. Bergen.
 Bryne, Thoralf, handelsgartner.
 Bærem, Anders, handelsgartner.
 Bærheim, Sigurd, tegner.
 Bøe, Wilhelm, speditør, Oslo.
 Carlsen, Carl, lensmann, Klepp.
 Carlsen, O., maskinist.
 Christensen, Edv. Th., byggmester.
 Christoffersen, Ole, restauratør.
 Clementsen, Lars, disponent.
 Corneliussen, R., tapetserer.
 Dahl, Th., journalist.
 Dahle, Michael, disponent.
 Danielsen, D., kjøpmann, Tananger.
 Danielsen, Inga, frk.
 Danielsen, W., maskinist.
 Dreyer, Jakob, forlagsboktrykker, konsul.
 Ebeltoft, H., salmaker.
 Eckhoff, M., bygningschef.
 Edland, Guthorm, gartner.
 Eeg, Peder, kjøpmann.
 Eiane, Georg, chauffør.
 Eiane, Thorstein, chauffør.
 Eide, B. W., distriktschef.
 Eide, I., driftsingeniør.
 Eide, R., kontorist.
 Eilertsen, J., gravør.
 Einbeck, Wilh., mekaniker.
 Ellingsen, Adolf, ingeniør.
 Ellingsen, Fr., hovedbokholder.
 Ellingsen, Hans, butikbetjent.
 Ellingsen, Wilhelm, ekspeditør.
 Elvig, R., glassmester.
 Emberland, Nils S., frisør.
 Endresen, Johan, vaktmester.
 Eriksen, Sandsberg, E., inspektør.
 Eskeland, Sven, gårdbruker.
 Eskeland, Thoralf, elektr. installatør.
 Evensen, E., tollopsyndsmann.
 Evensen, Randulf, 2. maskinist.
 Evertsen, Hjørdis, kontordame.
 Eversen, Reinert, faktor.
 Finnesand, John, maskinmester.
 Fjermestad, Martin, fabrikkieier.
 Floor, Otto, bokhandler.
 Fossan, Osmund, ligningsassistent.
 Frafjord, Peder, fullmektig.
 Friiser, Thorleif, postekspeditør.
 Gabrielsen, B. J., disponent.
 Garpestad, Oscar, smedmester.
 Gilje, Konrad, vaktmester.
 Gjessen, Erik, maskinmester.
 Gjøvaag, Olav A, boktrykker.
 Gjøvaag, Haakon A., boktrykker.
 Godal, Alfred, maskinmester.
 Godal, Arne, handelsgartner.
 Greve, A. T., kjøpmann.
 Grude, I. Mossige, chefsekretær.
 Gudmundson, G. J., agent.
 Gulbrandsen, Carl, o.r.sakfører.
 Gullichsen, B., forretningsfører.
 Gundersen, Bjørn, disponent.
 Gundersen, Hildor, kommunerevisor.
 Gundersen, J. Stray, avdelingschef.
 Gundersen, Oluf, formann.
 Haaland, Ingvald, grosserer.
 Haaland, K. S., herredskasserer.
 Haaland, Thorvald, maskinassistent.
 Haaland, Lauritz K., kjøpmann.
 Haaland, Samuel, gårdbruker.
 Haaland, Theodor, lærer.
 Haave, Thorleif, snekkermester.
 Haga, Andreas, gasskontrollør.
 Hagen, Sverre, bademester.
 Halse, H., utskiftningsformann.
 Hamre, Birger, agent.
 Hamre, Th., hovedkasserer.
 Hamre, Udmund, fullmektig.
 Hansen, C., kontorchef.
 Hansen, Hans, kjøpmann.
 Hansen, Hans E., grosserer.
 Hansen, Herluff, gullsmed.
 Hansen, Hj. Feyling, postekspeditør.
 Hansen, Marie, fru.
 Hansen, Trygve E., bokholder.
 Hansteen, Jonas, provisor.
 Hansteen, V., arkitekt.
 Hatteland, Lars, bonde, Klepp.
 Hauge, Simon, bestyrer.
 Haugland, Erik, billedhugger.
 Haugland, Oluf, snekkermester.
 Haugstad, Odmund, skibsfører.
 Hedberg, Charles W., kjøpmann.
 Hegdal, Hans, typograf.
 Hegre, Hans, 1. styrmann.
 Hegre, Magnus, motormaskinist.
 Helgesen, J., kjøpmann.
 Helgø, Halvor, agent.
 Hellstrøm, G., juveler.
 Helmiksen, Herluf, gartner.
 Henriksen, Børge O., postekspeditør.
 Henriksen, G., tannlæge.
 Henriksen, Leonard, maskinist.
 Hertervik, Paul, byggmester.
 Heske, Håkon, frisør.
 Heske, M. O., feiermester.
 Hesselberg, Haakon, læge.
 Hognestad, Johan, gårdbruker, Egersund.
 Holgersen, Holger, zoolog.
 Homme, Bjørn, ingeniør.
 Housken, Ole, revisor.
 Hoseth, Harald, skiltmalermester.
 Hovland, Peder, skibsfører.
 Husebø, Peder, verkstedformann, Sandnes.
 Hustad, skolebestyrer, Sandnes.
 Høiland, J., opsynsmann.
 Høiland, Jonas, agent.
 Høiland, Michael, gartnerieier, Ø. Stokka.

Høiland, P. L., blikkslagmester, Sandnes.
 Idsøe, Martha, frue.
 Idsøe, Thore, slaktermester.
 Imslund, Nacor, bestyrer.
 Ingebretsen, Alfred, maskinmester.
 Ingebretsen, Jostein, cand. oecon.
 Ingebretsen, Lars C., agent.
 Ingebretsen, Smitt, redaktør.
 Isachsen, Ada, fru.
 Isachsen, I. M., redaktør, Oslo.
 Isaksen, Anne-Marie, fru.
 Isaksen, Fred., maskinassistent.
 Isaksen, Ingeborg, fru.
 Isaksen, J. S., verkseier.
 Isaksen, Marie, telefonbestyrerinne.
 Isaksen, Rudolf, verkstedeier.
 Iversen, Ingv. M., agent.
 Iversen, Iver, formann.
 Iversen, P. M., grosserer.
 Jacobsen, E., fullmektig.
 Jacobsen, Henrik, kontorist.
 Jacobsen, Jacob, chauffør.
 Jacobsen, Lars, restauratør.
 Jacobsen, Olav, agent.
 Jensen, Fritz, kjøpmann.
 Jensen, Jens, politikontorist.
 Jensen, Mauritz, kjøpmann.
 Jensen, Osw., feiermester.
 Jensen, Torarin, kjøpmann.
 Jenssen, J. J., reguleringschef.
 Johannessen, Amund, maskinist.
 Johannessen, Bernhard, tollopsyndsmann.
 Johannessen, Josef, fabrikant, Oslo.
 Johannessen, Ole, murmester.
 Johannessen, Paul, kontorchef.
 Johansen, Aron, agent.
 Johansen, Ivar, murmester.
 Johnsen, Ingolf, kjøpmann.
 Johnsen, Johan, kasserer.
 Johnsen, Johs., paraplymaker.
 Johnsen, Knud, butikkchef.
 Johnsen, Theodor, murmester.
 Jonassen, S., agent.
 Juell, H., stadsingeniør.
 Juul, Aadne P., revisor.
 Jøsang, R., ekspeditør.
 Karlsen, D., gårdbruker, Klepp.
 Karlsen, Georg, postbud.
 Karlsen, Henrik, gårdbruker, Bryne.
 Karlsen, K., lensmannsfullmektig, Klepp.
 Karlsen, Magnus, eiendomsmegler.
 Kavli, Fr., disponent.
 Kirsebom, G. M. T., kjøpmann.
 Kjølleberg, Jacob, tollstedsbestyrer, Egersund.
 Kleppe, Gudrun, stenograf.
 Kleppe, Trygve, o.r.sakfører.
 Klock, J. M., smedmester.
 Knoph, Elias, kjøpmann.
 Knudsen, Wilh., skreddermester.
 Knutsen, J. C., apoteker.
 Kockrow, J., disponent.
 Kragmo, Eilert, filmoperatør.
 Kristiansen, Adolf, skibsfører.

Kristiansen, Eivind, salmaker.
 Krogh, Chr., snekkermester.
 Krogh, Jan, lektor.
 Krogh, Sofie, fru.
 Kverneland, Ingebret, lagerchef.
 Kvie, Olaf, agent.
 Landmark, Agnes, lærerinne.
 Landmark, Chr., læge.
 Larsen, Aksel, disponent, Oslo.
 Larsen, Alf, restauratør.
 Larsen, Anker, postekspeditør.
 Larsen, Chr. Anker, journalist.
 Larsen, Georg, styrmann.
 Larsen, Karen, lærerinne, Kvitsøy.
 Larsen, Leif O., kontorchef.
 Larsen, Olaf, maskinmester.
 Larsen, Olav, rørlegger.
 Larsen, Johan, overgraver.
 Larsen, John, bokhandler.
 Larsen, M., tanntekniker.
 Lervik, Gunnar A., maskinmester.
 Lerø, Herborg, frk., Sandnes.
 Lie, Trygve, kontorist.
 Leinn, Karl A., maskinsetter.
 Lindland, John, bestyrer.
 Lode, Ludvig, verkstedeier.
 Lode, Thora, fru.
 Lone, Albert, statspolitibetjent.
 Ludvigsen, Thorvald, modellsnekker.
 Lund, Axel, direktør.
 Lund, fru.
 Lund, Halfdan, gartner.
 Lund, Harald, magister.
 Lund, C. Olsen, kontorchef.
 Lunde, Erik, kjøpmann.
 Lunde, Olaf, agent.
 Lunde, S. A., dyrlæge, Sandnes.
 Lunde, Sigv., kobberslagermester.
 Lura, Sigurd, styrmann.
 Løge, Ivar, maskinist, Bryne.
 Løken, J., bygartner.
 Løvik, Gunnar, fabrikkieier.
 Madsen, Alf, butikkbetjent.
 Madsen, Arthur, kommunegartner.
 Madsen, Knut, kjøpmann.
 Madsen, Trygve, gartner.
 Mauritzen, Aug., fabrikkieier.
 Mauritzen, M., pastor.
 Medby, O. B., kjøpmann.
 Mehus, I., lærer, Egersund.
 Meidell, Chr., læge.
 Meland, Korn., kasserer.
 Meling, T., vaktmester.
 Midbø, Thore Margrethe, frk., frisørdame.
 Middelthun, Bertr. C., borgermester.
 Mjøltnes, H., forhenv. lensmann, Egersund.
 Mjøltnes, O. H., lensmann, Egersund.
 Moe, Anstein, skibsfører.
 Moen, Tjostov, kontorchef.
 Molaug, Ingvar, journalist.
 Molaug, Peter, skolebestyrer.
 Molven, Gunnar, lagerbetjent.
 Motland, Wilh., handelsgartner.

Mæland, Johs., fabrikkieier.
 Mällberg, Axel, verksmester.
 Mydland, L. A., disponent.
 Naumann, Frantz, kontorchef.
 Naversen, Paul C., kjøpmann.
 Nessler, Wilh., tannlæge.
 Nielsen, Erling, stadsarkitekt.
 Nilsson, E., chauffør.
 Norland, J., apoteker.
 Norland, M., læge.
 Norland, Peder, gårdbruker, Høgsfjord.
 Norland, Thorvald, disponent.
 Nyberg, Benny, frøken, Oslo.
 Nygaard, Ingebret, ingeniør.
 Nygaard, Torstein, disponent.
 Nærum, J., konsul.
 Næs, H., læge.
 Næs, Øistein, tapetserer.
 Nøland, Trygve, gartner.
 Odden, T. G., bestyrer.
 Oddsen, Ing. Olaf, postekspeditør.
 Oftedal, Carl Johan, læge.
 Oftedal, Chr. S., redaktør.
 Oftedal, Lars, malermester.
 Oftedal, Tjøl, redaktør.
 Olsen, A. Bærem, disponent.
 Olsen, Aksel, kobberslagermester.
 Olsen, Albert, maskinsetter.
 Olsen, August, elektr. rep.verksted.
 Olsen, Bertha, frk.
 Olsen, Hans, disponent.
 Olsen, O. S., borgermesterfullmektig.
 Olsen, Ola, fabrikkieier.
 Olsen, Omm., kjøpmann.
 Omdahl, Ingolf, kasserer.
 Opsahl, Anna, frk., lærerinne, Sandnes.
 Opsanger, K., bokhandler.
 Osa, Bernhoft A., zoolog.
 Osmundsen, Th. R., kjøpmann.
 Pallesen, H., los.
 Paulsen, Alfred, smedmester.
 Paulsen, Enok, smedmester.
 Paulsen, Gunnar, bokbinder.
 Paulsen, John, skibsfører.
 Paulsen, Martha, frue.
 Pedersen, Birger, disponent.
 Pedersen, Jacob, tilsynsformann.
 Pedersen, G. J., gartnerformann.
 Pedersen, Karl G., motorfabrikant.
 Pedersen, Sigrid, fru.
 Pedersen, Ole, forretningsfører.
 Petersen, Jan, museumsdirektør.
 Pettersen, Gerh. redaksjonssekretær.
 Pisani, Adolf, postbud.
 Pihl, Trygve, agent.
 Pram, Hjalmar, ingeniørkjemiker.
 Ramsland, Erling J. A., grosserer.
 Ramsland, Vilhelm, grosserer.
 Randulff, Thomas, depotchef.
 Rafoss, Sigurd, verkstedeier.
 Rasmussen, Trygve, boligbestyrer.
 Ravndal, Otto, Bergen.
 Ree, Hans G., pakkemester.
 Reve, Dina, frk.
 Riis, Johan, megler.
 Riisdal, Ola, lensmann, Sauda.
 Roladsø, M. O., forretningsfører.
 Robberstad, Hans, kjøpmann.
 Robberstad, Knut H., kjøpmann.
 Romsøe, Peder N., konditor.
 Rullestad, Karoline, lærerinne.
 Rullestad, Øistein, tannlæge.
 Rullestad, Ø., skolebestyrer.
 Ruus, Th., tollkontrollør.
 Rydberg, Sten, verksmester.
 Rygh, Birger, arkitekt.
 Rygh, L. N., redaktør.
 Rygh, Sigurd, kemner.
 Rygh, Ingrid, frk.
 Rødne, Lars, o.r.sakfører.
 Salvesen, Fr., avdelingschef.
 Sandved, Chr., ingeniør.
 Sandved, Peder, handelsgartner, Høyland.
 Sanner, Alf, bestyrer.
 Schaanning, H. Th. L., konservator.
 Scheie, Nils, bestyrer.
 Selrod, R., teknisk skoledirektør.
 Selvik, Tønnes, jernbanedirektør.
 Simonsen, Chr., agent.
 Sirnes, Alf, opsynsmann.
 Sivertsen, Sigurd, inspektør.
 Sjursen, Sigurd, avdelingschef.
 Skaale, Anton, senkker.
 Skår, Ludvig, materialforvalter.
 Skjæveland, E. A., maskinist.
 Skjæveland, Einar, fullmektig.
 Skretting, Tollak, fabrikkieier.
 Smith, E., dyrlæge.
 Solemslid, Arthur, skogforvalter, Sandnes.
 Solheim, Ludvig, prost.
 Soma, Knud, maskinmester.
 Sommerfeldt Smith, E., direktør.
 Stabenfelt, Nils, boktrykker.
 Stange, Margot, telegrafistinne.
 Stangeland, Erling, elektromontør.
 Steene, Jonas A., kjøpmann.
 Stensland, Gustav, kjøpmann.
 Storhaug, L., arkitekt.
 Stuland, S., kemner, Sandnes.
 Svanes, Edv., styrmann.
 Svendsen, Alf, butikkbetjent.
 Svendsen, Gerhard, maskinmester.
 Svendsen, Thv., rørleggermester.
 Svennsen, Emil, kontorchef.
 Svennsen, Oscar, postfullmektig.
 Svensen, Leo Finn, maskinist.
 Svensen, Odd, mekaniker, Sandnes.
 Svensen, Sven, gartner.
 Svihus, Trygve, landmåler.
 Sæland, G., forvalter.
 Sømme, Ole, vaktmester.
 Sønneland, G., hovedbokholder.
 Sørbo, Alf, grosserer.
 Sørbo, Gabriel, støperieier.
 Sørbo, Marie, handlende.
 Søiland, Erling, kjøpmann.

Thomsen, Ingvard, kjøpmann.
 Thomsen, Rasmus, avdelingschef.
 Thorbjørnsen, Jørgen, revisor.
 Thormodsen, Thomas, ligningsassistent.
 Thorkildsen, R., læge.
 Thorsen, Arne, kontorist.
 Thorsen, G., vaktmester.
 Thorsen, Gustav, revisor.
 Thorsen, L., ingeniør.
 Thorsen, Thv., skibsfører.
 Thorsen, Tønnes, kontorchef.
 Thjemøe, P., driftsassistent.
 Tjemsland, Johannes, chauffør.
 Tjessem, T., fenrik.
 Tjølse, Bjarne, tapetserer.
 Tollefsen, B., postbud.
 Topdal, Marie, frk.
 Torgersen, Erling, frisørmeister.
 Torjussen, S., telegraffullmektig.
 Torkelsen, Leif, byggmester.
 Torkelsen, Ole, verksformann.
 Torkelsen, Fordis, tegnerske.
 Torkelsen, Torkel, byggmester.
 Torkildsen, Thor, tapetserer.
 Torstensen, Th., lokomotivfører.
 Tunge, Thore, slaktermeister.
 Tranberg, Oluf, kjøpmann.
 Tvedt, Cicilie, frk.
 Tønnesen, Arthur J., kjøpmann.
 Ueland, J. M. P., lensmann, Ualand.

Uglen, Birger, driftsassistent.
 Ulstrup, D., dampskibsekspeditor.
 Veen, Josef, handelsbetjent.
 Veland, Johannes, los.
 Veire, Th., kjøpmann.
 Vigrestad, Asbj., støperieier.
 Waldeland, Jonas, byggmester.
 Wangestad, A., reisende, Oslo.
 Wareberg, Gunnar, kjøpmann.
 Willumsen, Thycho, ingeniør.
 Willumsen, Wilh., kontorchef.
 Wiig, H., bankchef.
 Wietfeldt, Arnold, kjøpmann.
 Wold, Alfred, agent.
 Zwerg, C., handelsgartner.
 Øglænd, Sigurd J., kjøpmann, Sandnes.
 Øgreid, Knud, arkitekt.
 Østbø, Joh., jr., fabrikkieier.
 Østin, J., formann.
 Østraadt, Severin, lektor.
 Østraadt, Søren M., gårdbruker, Østraadt pr. Sandnes.
 Østvedt, Hans, bankchef, Egersund.
 Øverås, Elisabeth, frue, lærerinne.
 Øvregaard, Lars, kjøpmann.
 Øvregård, Bernt, lektor, Sandnes.
 Øxnevad, E., kjøpmann.

Antall 490.

Stort utvalg av NORSKE varer i
 alle våre avdelinger. Hver avdeling
 er en spesialforretning i sin bran-
 sje, og vårt vareutvalg representerer
 ALLTID DE SISTE NYHETER.

CHRISTIANIA GLASMAGASIN

GRUNNLAGT 1739

TRØNDELAG KRETSTFORENING FOR NATURFREDNING I NORGE

ÅRSBERETNING FOR 1937

Foreningens styre har vært det samme som foregående år. Et medlemsmøte har vært avholdt med zoologen Per Høst som foredragsholder.

Av saker som i årets løp har vært gjenstand for kretsforeningens bearbeidelse kan nevnes: naturfredning av Sørnypvatn i Leinstrand herred. Etterat samtlige grunneiere har gitt sin tilslutning til fredningen er andragende om naturfredning innsendt gjennom Landsforeningen.

Der arbeides med naturfredning av en

Nypanvatnet.

strekning urskog i Tydalen uten at det ennå foreligger noe resultat. Et forsøk på å flytte en fredet gran fra Lillebuan i Meldal til bygdemuseet ved Trondheim mislyktes, da granen viste sig å være i en sådan forfatning at den ikke kunde flyttes. Kretsforeningens hovedoppgave, naturfredning av Byneshalvøya, arbeides det videre med uten at det foreløbig kan meddeles noe resultat.

For øvrig henvises til regnskap og medlemsfortegnelse.

Reidar Brekke.

Nypanvatnet.

Trøndelag Kretsforening for Naturfredning i Norge.

REGNSKAP

Inntekter:

Kontingent for 9 livsvarige medl. .	kr. 225.00
—»— » 374 årlig bet. » . »	748.00
—»— inngått for 1936 ÷ inkassoprovisjon	» 36.55

Utgifter:

1936	
20/6 Annonse «Adr.avisen» generalfors.	kr. 5.40
1937	
Årshefter fra Landsforeningen	» 130.80
Medlemskort Ianssen	» 15.66
Porto utsendelse årsberetning	» 28.55
Annonse fredn. Sørnypvatn «Nidaros»	» 6.30
» —»— «Dagsp.»	» 8.10
Inkassoprovisjon Skjesol	» 10.00
—»— frk. Ottesen	» 5.60
Bruns Bokhandel div. utstyr v/ fru Ottesen	» 4.04
Div. utlegg v/ Rich. Aaeng i anledning Lillebuangranen	» 14.40
Per Høst foredrag, høstmøte	» 100.00
Annonse «Dagsposten», høstmøte	» 9.90
Inkassoprovisjon Skjesol	» 2.00
Innsatt Trondhjems Sparebank	» 460.00
Kassabeholdning pr. 31/12—1937	» 208.80

kr. 1 009.55

kr. 1 009.55

Innestående i Sparebanken:

Bok nr. 67 898	kr. 605.79
» » 12 102 (105)	» 1 061.40
I kasse	» 208.80

Trondhjem den 25. januar 1938.
REIDAR BREKKE.

R. HALS,
revisor.

TRØNDELAG KRETSTFORENING FOR NATURFREDNING I NORGE

MEDLEMSFORTEGNELSE

A. Livsvarige medlemmer.

Aacng, Rich., skoginspektør, Trondheim.
 Birkeland, Gunvor, fru, Trondheim.
 Brekke, Bernhard, konsul, Trondheim.
 Brekke, Reidar, direktør, Trondheim.
 Broch, Hj., dosent, Oslo.
 Brun, Fridtjof, bokhandler, Trondheim.
 Dons, C., konservator, Trondheim.
 Grendahl, Hans, arkitekt, Trondheim.
 Huitfeldt, Tønne, brukseier, Trondheim.
 Høeg, A., direktør, Trondheim.
 Jenssen, Einar, major, Mosvik.
 Lund, Knut, rørløgger, Trondheim.
 Lysholm, B., dr., Trondheim.
 Møller, Sverre, overingeniør, Trondheim.
 Nordenfjeldske Kreditbank, Trondheim.
 Norske Forenede Livsforsikringsaktieselskap, Trondheim.
 Saxevik, Chr., disponent, Trondheim.
 Sommerfeldt, A., lektor, Trondheim.
 Storm, Astrid.
 Storm E., skogassistent, Bangsund.
 Tiller kommune.
 Trondhjems Forsikringsselskab.
 Trondhjems Jeger- og Fiskerforening.
 Tønseth, Roar, arkitekt, Trondheim.
 Vidensk. selsk. zool. samling, Trondheim.

B. Årlig betalende medlemmer.

Alstad, Ths., tannlæge, Ths. Angellsgt. 8.
 Amundsen, Carl P., agent, Fjordgt. 25.
 Arnesen, Leif, disponent, Norsk Bøttefabrikk.
 Arnfinnsen, fru Ada.
 Askelund, Jonas, disponent, A/S Maskinagentur.
 Aspaas, Sverre, glassmester, Dronningensgt. 28.
 Aabel, O., ingeniør, Stormsgt. 1, N. S. B.
 Aaen, fru Maja, Olav Tryggv.gt. 50.
 Aas, frøken lærerinne Kari, Singsaker.
 Akersveen, A., Forretningsbanken.
 Amble, Marie, Kopperå.
 Andersen, K. Dahl, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Andersen, O., maskininspektør, Marienborg, Nyveien, N. S. B.
 Andresen, A., Forretningsbanken.
 Appelbom, hovedkasserer, Forretningsbanken.
 Arnet, Kristoffer, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Arnet, frk. Laila, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Aspås, O., bestyrer, Stadsing. Dahlsgt. 26, N. S. B.
 Aune, Per, Forretningsbanken.
 Aune, S. Wold, Eidsvoldsgt. 31 B.
 Aune, Sig., forvalter, Trondhjems Sparebank.
 Bauck, Th., forstmester, Aasbakken 4.
 Beck, D., kasserer, Dronningensgt. 66.

Berg, Adolf, fullmektig, 1. borgermesterkontor, Munkegt. 1.
 Blom, lagmann, Kongensgt. 110.
 Böhne, Fritz W., doktor, Nordregt. 7.
 Bratt, Anders G., agent, Fjordgt. 10.
 Bratt, Harald, agent, Fjordgt. 10.
 Brønne, Gunnar, ingeniør, Møllehaugen, Bynesveien.
 Bach, Arne, Forretningsbanken.
 Bach, Asbjørn, kasserer, Forretningsbanken.
 Bache, Otto, fullmektig, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Bakke, Ørnulf, Bergsligt. 1.
 Bakstad, frk. Tonny, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Baltzersen, Sofie, assistent, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Bang, frk. Anne Margrethe, Forretningsbanken.
 Bech, D., revisjonsfullmektig, Trondhjems Sparebank.
 Bentzen, direktør, E. C. Dahls Bryggeri.
 Berg, Adler, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Berg, Arne, Forretningsbanken.
 Berg, Birger, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Berg, J., vaktmester, Trondhjems Sparebank.
 Berg, John, skibsmegler.
 Berg, fru Ruth.
 Bergem, H., Forretningsbanken.
 Bergersen, Olav, kommandørkaptein, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Birch, G. S., bankchef, Forretningsbanken.
 Birkeland, R., ingeniør, Byåsvn. 108, N. S. B.
 Bjåland, Kr., trafikkinspektør, Sverresligt. A 45, N. S. B.
 Bjerkas, Trygve, bankass., Trondhjems Sparebank.
 Bjerke, A., Forretningsbanken.
 Bjøntegård, P., Forretningsbanken.
 Bleken, Andr. H., Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Borgen, V., fullmektig, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Borgersen, H., stasjonsmester, Jernbanestasjonen.
 Breida, Magnar, Forretningsbanken.
 Breien, Lajla, Norske Forenede.
 Brekke, Marianne, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Brinchmann, Chr., A/S, Olav Tryggv.gt.
 Brinchmann, fru Ingrid, Olav Tryggv.gt.
 Brodal, Margot, Norske Forenede.
 Brun-Hansen, kjøpmann.
 Bryn, Kr., banchef, Trondhjems Sparebank.
 Bryn, fru Ruth, Trondhjems Sparebank.
 Brønne, Hans, hovedkasserer, Trondhjems Sparebank.
 Brønne, Hans, jr., Trondhjems Sparebank.
 Brønne, T., Forretningsbanken.
 Buchholdt, fru Mag., Trondhjems Forsikringsselskab.
 Bye, Roar Matheson-, kunstmaler.

Bø, Tormod, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Carstens, C. W., dr. phil., Høiskolen.
 Christensen, Sigurd, direktør, Fjordgt. 7.
 Christensen, frøken Gerd, Forretningsbanken.
 Christiansen, Chr., byggeleder, Trondhjems Sparebank.
 Christiansen, frøken Inger, Trondhjems Sparebank.
 Christiansen, John Thv., souschef, Trondhjems Sparebank.
 Christophersen, Georg, tannlæge, Arildsgt.
 Claussen, frøken Klara, Trondhjems Forsikrings-selskab.
 Dahl, Einar, advokat, Ths. Angellsgt. 8.
 Dahl, Einar, ingeniør, Gjetvn. 5.
 Dahlback, A., lensmann, Kjøbmansgt. 8.
 Daa, frøken Thora, lærerinne, Ark. Christiesgt.
 Dahl, professor, Høiskolen.
 Dahl, fru Agot, A. Dahl & Co.
 Dahl, Alfr., Forretningsbanken.
 Dahl, Arne, A. Dahl & Co.
 Dahl, Carl, A. Dahl & Co.
 Dahl, Inger Brynhild.
 Dahl, Kåre, A. Dahl & Co.
 Dahl, Karl, A. Dahl & Co.
 Dahl, fru Kiki.
 Dahl, Leif, A. Dahl & Co.
 Dahl, Olaf, Ole Dahl & Co.
 Dahl, fru Ruth, Ole Dahl & Co.
 Dahl, Tor Einar.
 Dahle, H., baneingeniør, Nyvn. 1, N. S. B.
 Dybvig, Birger, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Eckhoff, Michael, disponent, Spritfabrikken.
 Ellingsen, Johan, konsul, Fjordgt. 31.
 Ekker, David, disponent, Fjordgt. 66.
 Engelsen, Edv., disponent, T.hjem Canning & Export, Sundlands Minde.
 Eilertsen, Bjørnulf, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Elden, Ketil, hovedbokholder, Forretningsbanken.
 Eliassen, P. O., verkstedsinsp., Byåsvn. 106, N. S. B.
 Engan, Einar, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Engan, Trygve, depotchef, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Engen, B., elektriker, Marienlyst 20, N. S. B.
 Engen, Hjørdis, Forretningsbanken.
 Endresen, fru Margrete, Trondhjems Forsikrings-selskab.
 Endresen, Per, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Erbe, Egil, disponent.
 Eriksen, Kristoffer, Dronningens gt. 56.
 Five, Ola, major, Erl. Skakkesgt. 59.
 Flood, Simon, provisor, Nordstjernen apotek.
 Fosse, William, konsul, Fjordgt. 3.
 Fjeldvig, Asbj., Forretningsbanken.
 Flønæs, S., kontorchef, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Fuglås, fru Ingrid, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Furru, Torleif, bankfullmektig, Trondhjems Sparebank.
 Furuseth, Chr., Forretningsbanken.
 Gram, E., fylkeskonduktør, Færstad, Byåsen.
 Grundtvig, Otto, o.r.sakfører, Fjordgt. 19.
 Grøndahl, K., major, Kongensgt. 16.
 Grønning, Leif, disponent, O. Trygvessønsgt. 48.
 Gaustad, frøken Laura, Forretningsbanken.
 Giske, Helge, Norske Forenede.
 Greiff, Chr., Forretningsbanken.
 Grimsmo, J., kaptein, Erling Skakkesgt. 59.
 Grimsmo, frøken Jenny, Forretningsbanken.
 Grimstvedt, O., sekretær, Forretningsbanken.
 Grønbech, R., Forretningsbanken.
 Grøntvedt, A., avdelingschef, Trondhjems Sparebank.
 Grøntvedt, frøken Bergljot, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Grøntvedt, P., revisjonschef, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Grøntvedt, Paul.
 Gulbrandsen, Ole, ingeniør, Støren, N. S. B.
 Haave, lærer, Gl. Åsvei 18.
 Haave, Erling, maskininspektør, «Solhaug», Duedalen, N. S. B.
 Haagensen, T., Forretningsbanken.
 Haagensli, Anders, hovedbokholder, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Haarstad, J., løytnant, Erling Skakkesgt. 59.
 Hagen, Sven, bankbud, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Hagemark, Ingvar, kjøpmann (Haaves efterfølger).
 Hagemark, fru Ragna (Haaves efterfølger).
 Hagerup, fru Esther, Trondhjems Sparebank.
 Hagerup, Torgny, depotchef, Trondhjems Sparebank.
 Hals, fru Ragnhild, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Halse, Arne, disponent, Markvn. 5, Bakaunet.
 Halse, Thor, dr., Prinsensgt. 8 a.
 Halvorsen, Abraham, brandchef, Kongensgt. 2.
 Hansen, Arvid, fullmektig, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Hansen, fru Barbra Collin.
 Hansen, Cecil Collin-, o.r.sakfører.
 Hansen, Håkon, kasserer, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Hansen, Odd, Trondhjems Sparebank.
 Hansen, frøken Ruth, Trondhjems Forsikrings-selskab.
 Hansen, Thv., verksmester, Støren, N. S. B.
 Haugen, Øivind, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Heggenhougen, H., ingeniør, Kongensgt. 14 a.
 Heimbeck, skogforvalter, Levanger.
 Helmersen, H., fullmektig, Forretningsbanken.
 Henmo, fru Åshild.
 Henmo, E. N., overingeniør.
 Henriksen, Henrik, Forretningsbanken.
 Herlofsen, N. B., tannlæge, Kongensgt. 27.
 Herstad, Arne, N. F. D. S.
 Hjorth, Erling, ingeniør, Nordregt. 18.
 Hjulstad, Wilhelm, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Hoem, Anna, Den Nordenfjeldske Kreditbank.

Hoff, H., jernb.kontorist, Gregusgt. 1, N. S. B.
Hoff, Torleif, ingeniør, Frostavn. 1.
Hofstad, Gunnar, ingeniør, Kongensgt. 38.
Hofstad, Leif, kjøpmann, Innherredsvn. 33.
Hofstad, Torleif, Norske Forenede.
Holm, fru Signe, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Holme, frøken Hilda, Trondhjems Forsikrings-selskab.
Holst, Arne, kontorchef, Forretningsbanken.
Holst, Thor Bratt, disponent, Norsk Brændsels-olje, Nordregt. 24.
Holtermann, frk. Fredrikke, Bergljotsgt. 3.
Holthe, Harald, advokat, Nordregt. 8.
Hugdahl, T., Norsk Ståltaug.
Hyll, frøken Johanne, Trondhjems Forsikrings-selskab.
Høeg, O. Arbo, konservator, Videnskapsselskapet.
Høye, Haakon, arkitekt, Kjøbmansgt.
Høyer, Kjell, fullmektig, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Iversen, Ragnvald, professor, Lade.
Janke, Arne, tegner, Neufeldtsgt. 2.
Ingvaldsen, frøken Christine, Trondhjems Forsikringsselskab.
Jacobsen, Carl, bankbud, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Jacobsen, Johs. A., disponent, Munkegt. 39/41.
Jakobsen, Arne, ingeniør, Tyholdtvn. 49, N. S. B.
Jensen, Harald, Trondhjems Sparebank.
Jenssen, Otto, avdelingschef, Nyvn. 1, N. S. B.
Johannesen, Bjarne, kontorchef.
Johansen, F., Nordregt. 11.
Johansen, fru, Parkvn. 16.
Johansen, Jentoft, kontorchef, Parkvn. 16.
Johansen, Odd, Trondhjems Sparebank.
Johansen, A., bokholder, Ø. Møllenberg 47, N. S. B.
Johnsen, B. W., Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Johnsen, Finn, Forretningsbanken.
Johnsen, Ivar, førstefullmektig, Haldensgt. 12, N. S. B.
Johnsen, Olaf, fullmektig, Forretningsbanken.
Johnsen, Olav, Trondhjems Sparebank.
Johnsen, Sigurd, kjøpmann, Tyholtvn. 22.
Jystad, Erna, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Jystad, Kåre, Trondhjems Sparebank.
Jystad, P., bokholder, Trondhjems Sparebank.
Jysum, Astri, Løkkegt. 3.
Jysum, Trygve, inkassochef, Forretningsbanken.
Kjeldsberg, K. R., disponent, O. Trygvessøns-gt. 15.
Klinge, Nic., kjøpmann, Nordregt. 21.
Klinge, Nils, kjøpmann, Nordregt. 21.
Klingenberg, Sverre S., ingeniør, Steinan, Strinda.
Knudtzon, Harald, trykkeribestyrer, «Dagsposten».
Knudtzon, Roar, ingeniør, «Dagsposten».
Knudtzon, Yngvar, direktør, «Dagsposten».
Karlgård, A., avdelingschef, Forretningsbanken.
Karlsen, Halvor, vaktmester, Trondhjems Forsikringsselskab.
Klemetsen, Alf, kasserer, Forretningsbanken.
Klingenberg, fru Hjørdis.
Klingenberg, Olaf, advokat, Lysholmgården.
Knarbak, Joh., vaktmester, Forretningsbanken.
Knutsen, Torald, avdelingschef, Trondhjems Forsikringsselskab.
Koch, Helge, revisor, Trondhjem Forsikrings-selskab.
Koen, frøken Gudrun, Trondhjems Sparebank.
Koen, frøken Titti, Trondhjems Forsikringsselskab.
Kolstad, Tore, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Kristiansen, S. A., disponent, Charlottenlund.
Kvello, Ivar, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Kværnø, Alf, Tiedemanns tobakk, Søndregt. 9.
Langen, L., jernbanekontorist, Tyholtvn. 64, N. S. B.
Lande, Knut, Forretningsbanken.
Larsen, Gunvor, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Larsen, Jomar, konsul, Fjordgt. 5.
Larsen, Wilh., Gassverket.
Larssen, Alethe, Norske Forenede.
Larssen, Chr., revisor, Trondhjems Sparebank.
Larssen, Halvdan, Norske Forenede.
Larssen, K., apoteker, Namsos.
Larssen, Minda, Norske Forenede.
Larssen, Ulf, Trondhjems Sparebank.
Lauritsen, Viggo, avdelingschef, Trondhjems Sparebank.
Lehn, Einar, A/S, Nordre gt.
Leinum, Jacob, Forretningsbanken.
Leistad, Edv., Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Lie, Asbjørn, revisjonschef, Forretningsbanken.
Lie, Birger, bokholder, Trondhjems Sparebank.
Lie, Peter, bestyrer, Falsens gt. 6, N. S. B.
Lindberg, Carl Magnus, Trondhjems Forsikrings-selskab.
Linge, Arthur, Trondhjems Sparebank.
Lorck, E., direktør, Dronningensgt. 9.
Lorentzen, C., kontorchef, Arildsgt. 2, N. S. B.
Lund, A. F. Roscher, ingeniør, Høiskolen.
Lund, C., dampskibsekspeditør, Kjøbmansgt. 52.
Lund, frøken Ellen, Forretningsbanken.
Lund, Jac., dampskibsekspeditør, Kjøbmansgt. 52.
Lund, Knut, rørlegger, Dronningensgt. 23.
Lund, Øivind, Trondhjems Sparebank.
Lunde, Åsta, Norske Forenede.
Lykke, Per Tø, agent, Fjordgt. 5.
Lysholm, Olaus, ingeniør, Dahls Bryggeri.
Lysholm, Petter Swahn, Trondhjems Forsikringsselskab.
Malm, Chr., førstefullmektig, Tyholtvn. 28, N. S. B.
Maske, Julius, bokbinder, Jomfrugt. 2/4.
Meinhardt, o.r.sakfører, Kjøbmansgt. 12.
Melbye, fru Gjertrud Stevenson, Trondhjems Sparebank.
Melbye, Leif Stevenson, Trondhjems Sparebank.
Moe, Lund R., kasserer, Den Nordenfjeldske Kreditbank.

- Mosbye, J., kontorchef, Norsk Brændselsolje, Nordregt. 24.
Moxnes, Harald, bokholder, Trondhjems Forsikringsselskab.
Mørch, H., professor, Høiskolen.
Myhr, O. K., Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Myrholdt, E., avdelingsingeniør, N. Allé 7, N. S. B.
Myrseth, Ferd., Trondhjems Sparebank.
Norgaard, ingeniør, Levanger.
Nilsen, Hilmar, disponent, Stjerdalsvn. 2.
Nakstad, Asbjørn, Forretningsbanken.
Ness, Ivar, Forretningsbanken.
Ness, Karl, Forretningsbanken.
Nielsen, Erling, tanntekniker, Nordregt. 6.
Nilsen, frøken Agnes, Forretningsbanken.
Nilsen, frøken Elsa Wessel, Forretningsbanken.
Nilsen, Frank, Trondhjems Sparebank.
Nilsen, Hj., N. Møllenbergt. 39.
Nilsen, Smith-, grosserer, Charlottenlund.
Nissen, ingeniør, Nissens arbeidshus.
Nissen, fru, Nissens arbeidshus.
Nissen, frøken Caro, Trondhjems Forsikrings-selskab.
Noodt, Arne, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Noodt, Erling, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Noodt, urmaker, O. Trygvessøngt. 13.
Nossum, frøken Ingrid, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Nyhus, Bjarne, ingeniør, Bergm. Baches vei 4, N. S. B.
Næss, Alfred, Trondhjems Sparebank.
Ofigsbø, fylkesagronom, Dronningensgt. 30.
Olsen, Johan, glassmester, Munkegt. 34/36.
Ottesen, Ludvig A., disponent, Dronningensgt. 7.
Ottesen, Otto, tannlæge, O. Trygvessøngt. 26.
Ottesen, fru Magnhild, O. Tryggv.g. 26.
Ottesen, Th., Forretningsbanken.
Otnæs, Hans, Forretningsbanken.
Paulsen, A. Halvor, Klæbuveien.
Påske, Ragnhild, Norske Forenede.
Petersen, P., Bakkegt. 14 a.
Piene, Gunnar, Forretningsbanken.
Qvenild, B., Forretningsbanken.
Rakstang, overlærer, Levanger.
Rustad, Sverre, disponent, Fjordgt. 5.
Ruud, distriktschef, Jernbanestasjonen.
Ræder, overlærer, Levanger.
Rian, Ingolf, Kongens gt. 41.
Rian, Olaf, bankfullmektig, Trondhjems Sparebank.
Risan, Åge, revisjonschef, Trondhjems Sparebank.
Risan, Leif, Trondhjems Sparebank.
Rognhaug, Fjordgt. 15 II.
Rognhaug, Sv., avdelingschef, Forretningsbanken.
Rosvold, K., Forretningsbanken.
Rønning, Bj., kasserer, Forretningsbanken.
Rønning, Finn, grosserer, H. F. Klingenberg A/S.
Rønning, fru Gudrun, H. F. Klingenberg A/S.
Rønning, Leif, formannskapssekretær.
Sandstad kommune, Hestvika.
Schancke, Endrow, gullsmed, Munkegt. 33.
Schieffloe, Karl, dyrlæge, Prinsensgt. 32.
Schmidt-Nielsen, professor, Høiskolen.
Schrøder Alf, fotograf, Nordregt. 6.
Schulz, Karl, direktør, Riddervoldsgt. 8.
Skarland, Per, direktør, Handelsgymnasiet.
Smedal, Harald, o.r.sakfører, Handelsstandens hus.
Smith, L. C., konsul, Munkegt. 39/41.
Stabell, Gunnar, bygningschef, Munkegt. 1.
Stabell, K. N., kjøpmann, Arildsgt. 6 b.
Stensrud, K. N., hotelleier, Britannia hotell.
Stokstad, Arne, disponent, Jarlevn. 4, Lademoen.
Storm, frøken Astrid, Bergsligt. 3.
Strøm, Nils, disponent, Preserving Co., A/S.
Sølsnæs, Leif, ingeniør, Høiskolen.
Saksvikrønning, O., Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Samuelsen, S., agent, Kjøbmandsgt. 36.
Schevig, fru Gurine, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Schieldrop, Emil, Trondhjems Sparebank.
Schjetne, Harald, Trondhjems Forsikringsselskab.
Schjetne, M., kontorchef, Trondhjems Forsikringsselskab.
Schjetne, O., kasserer, Trondhjems Forsikringsselskab.
Sivertsen, souschef, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Sivertsen, A. B., Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Sivertsen, Ludvig, souschef, Trondhjems Sparebank.
Skancke, Peter, Trondhjems Sparebank.
Skanke, John, Forretningsbanken.
Skarholdt, Joh., Strinda Skole.
Skaugstad, Ellinor, Forretningsbanken.
Skevik, Solveig, Norske Forenede.
Skjesol, Kolbjørn, Trondhjems Forsikringsselskab.
Skjetne, O., Forretningsbanken.
Skogmo, H., Forretningsbanken.
Smith, Eilert, overingeniør, Tyholtvn. 68, N. S. B.
Solberg, Th., forstmester, Færstad.
Sollie, Ivar, depotchef, Forretningsbanken.
Stammæss, Petter, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Stang, A. R., Trondhjems Sparebank.
Stene, Åsta, Norske Forenede.
Stokke, Ingrid, Forretningsbanken.
Strugstad, O., oberst, Kongsgården.
Strøm, Th., malermester, «Vesleheimen», Bymarka.
Støwer, Torbjørn, Trondhjems Sparebank.
Svarstad, L., Forretningsbanken.
Svendsen, J. M., hovedkasserer, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Svendsen, Tor, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
Sæknan, Inger, Forretningsbanken.
Sæthre, Tor, Leksvika.
Torp, redaktør, «Adresseavisen».
Tønseth, Haakon, barnelæge, O. Trygvessøngt. 15.
Tande, K., revisor, Trondhjems Sparebank.

Tellesbø, O. S., hovedbokholder, Den Norden-
 fjeldske Kreditbank.
 Tharum, Thor, advokat, Søndre gt.
 Thiis, Helge, arkitekt, Domkirken.
 Thinn, frøken Annie, Byåsen.
 Thun, fru Emmy, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Thun, Olav, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Treu, Adolf Stian, ingeniør, Ths. Angellsgt. 14.
 Tronstad, Jacob, Trondhjems Sparebank.
 Trøttnik, R., Forretningsbanken.
 Ullmann, lektor Halfdan, Katedralskolen.
 Udbye, Andreas, gartner, Reperbanen.
 Wefring, N., grosserer, Tordenskjoldsgt. 17.
 Wiseth, fylkesskogmester, Dronningensgt. 30.
 Walseth, Olaf, Innherredsvn. 14.
 Valstad, Ivar, fullmektig, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Wangberg, W., baneingeniør, Duelunden, N. S. B.
 Wedul, Birger, Trondhjems Forsikringsselskab.
 Wendelbo, Bj., Forretningsbanken.
 Wernes, O. L., Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Wessel, Arvid, Trondhjems Sparebank.
 Wettergren, o.r.sakfører, Harmonien.
 Widerøe, Mathias, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Wigen, Reidar, kasserer, Trondhjems Sparebank.
 Wilmann, A., Forretningsbanken.
 Wilmann, A. Sand, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Vinje, Per, Trafikk-kontoret, N. S. B.
 Vitsø, Andr., Søndregt. 6.
 Wold, Anders, Den Nordenfjeldske Kreditbank.
 Wold, Einar, souschef, Forretningsbanken.
 Wold, Ivar, Norske Forenede.
 Wold, Kåre, Forretningsbanken.
 Wolff, Fredrik, Trondhjems Sparebank.
 Vonon, fru Brynhild, Forretningsbanken.
 Vorset, A., jernbanekontorist, Hans Bruns vei 4, N. S. B.
 Østlund, Ole, skredder, O. Tryggvessønsgt. 39.
 Østlund, Peder, skredder, O. Tryggvessønsgt. 39.
 Øfsdahl, Per, tegner, Dronningensgt. 80, N. S. B.
 Øien, frøken Elsa, Forretningsbanken.

INNHOOLDSTEGNEELSE

	Side		Side
Landsforeningen for Naturfredning i Norge.		Fredede trer i 1937	25
<i>Arsberetning for 1937</i>	1	Utdrag av regnskap for 1937	26
Landsforeningens organisasjon og kontor . . .	1	Medlemsfortegnelse	27
Ny naturfredningsforening dannet i Agder . .	2		
Vi får en kretsforening i Nordland også . .	3	Vestlandske Kretsforening.	
Behandlede saker:		<i>Arsberetning for 1937</i>	30
De nye løvene	3	Regnskapsekstrakt for åres 1937	31
Sør-Fugløy i Troms blir nasjonalpark . . .	4	Medsemsfortegnelse pr. 31. desember 1937 .	32
Loendalen som naturpark	6		
Offerstedet på Saltfjellet	7	Rogaland Naturfredningsforening.	
Villreinen og Svartisen	8	<i>Arsberetning for 1937</i>	33
Oljetømmingen og sjøfuglene	8	I. Fortidsminners bevaring	23
Reveavl en fare for vår sjøfuglbestand . .	9	Restaurering av gravhauger	35
Svalbard	10	II. Trær som er foreslått fredet	36
Skogen langs riksveien i Finnmark	11	III. Fredning ved Kgl. Resolusjon	36
Kristtorn	11	Opsetning av Statens fredningsmerker . .	36
Spørsmålet om medlemsblad	12	IV. Spredt oversikt over arbeidet i 1937 .	38
Naturfredning på Island	12	Fugleværet Rott	38
Vårt program	13	Revisjon av jaktloven	39
Propaganda	13	Fredning av fuglelivet ved Statens fyr-	
Samarbeide med Den norske Turistforening	13	stasjoner og domener	40
Bytteforbindelser m. m	13	Ny forening — i Vest-Agder?	40
Landsforeningens regnskaper	14	Overtredelse av jaktloven	40
		Tilgang og avgang	41
		Fortegnelse over foreningen kulturver-	
		dier pr. 1. februar 1938	41
		Rogaland Naturfredningsforening gene-	
		ralforsamling	42
		Overmaskinist Ole Isaksen	43
		Lov for Rogaland Naturfredningsfor-	
		ening	43
		Regnskapssammendrag for 1937	47
		Medlemsfortegnelse	49
Østlandske Kretsforening.		Trøndelag Kretsforening.	
<i>Arsberetning for 1927.</i>		<i>Arsberetning for 1937</i>	54
Medlemstall, styre og kontor	16	Regnskap	55
Behandlede saker.		Medlemsfortegnelse	56
Fredningen ved Kristiansand	17		
Mølen i Brunlanes	19		
Bjørnefredningen i Vassfaret	20		
Koloni av lattermåker i Kurefjorden . . .	22		
Fuglekoloni i Tjøme blir fredet	22		
Kan vi redde Merradalen fra ødeleggelse?	23		
Blir Sletterøyene fredet?	24		

A/s Den Norske Knappefabrik
LILLEHAMMER

Fabrikasjon av alle sorter
metall-, stoff-, overallsknapper og
spenner samt stennøttknapper.

STEEN & STRØMS
MAGASIN

GRUNNLAGT 1797

50 spesialavdelinger.
Alltid det nyeste,
beste og billigste.

STEEN & STRØM A/s

OLAF NORLI

BOKHANDEL

PAPIRHANDEL

ANTI KVARIAT

UNIVERSITETSGATEN 24

Eneste

norske skadefor-
sikringsselskap
med fast begrenset
aksjeutbytte.

SIGYN

GRUNNLAGT 1885

FAMILIEBOKEN

Verket om virkelighetens eventyr.
Redaktør: CHR. A. R. CHRISTENSEN
Enhver naturvenn vil ha glede av
å eie dette rikt illustrerte verk.

3 BIND UTKOMMET
Kr. 15,00 pr. bind innb.
Kr. 18,00 i skinnrygg.

H. A SCHEHOUG & CO.

Husk *kontingenten*

ØSTLANDETS
KRETSFORENING

**Rogaland
Naturfredningsforening**

Det henstilles til medlemmene ved innkjøp til det daglige forbruk m. v. å erindre de av våre medlemmer som driver forretning og særlig de som nedlegger gratis arbeid for foreningen. *Styret.*

Skogen står full av sopp!

Norsk
Soppbok

AV CHR. FR. BØHME

Boken om Norges sopp, systematisk ordnet. Med 85 naturtro farveplansjer og illustrasjoner. Innbundet kr. 6,75.

J. W. CAPPELENS FORLAG

Realbanken

(A/S KRISTIANIA HYPOTHEK-
OG REALKREDIT-BANK)

Oprettet 1886

Hovedkontor: Torvgaten 2

FILIALER:

Drammensvn. 20 (Handelsbygningen)
Frognervn. 36 (Hj. Elisenbergveien)
Fr. Nansens plass 5 (ved Rådhuset)

Mottar innskudd på vanlige vilkår. Utfører alle almindelige bankforretninger. Yder byggelån. Yder faste pantelån.

ANSVARLIG KAPITAL OG FONDS
ca. kr. 10.200.000.00

Brødrene Sørensen

ØVRE SLOTTSGATE 18
OSLO

GARN
UNDERTØI
UTSTYR

Glem ikke

Illustrert Familieblad

Ukens glede for voksne og barn,
hver uke ny serie av Nils og Blåmann.

**VI HAR ALLE NYHETER
I FAGET -**

VI UTFØRER ALT I
REPRODUKTIONER
KLICHEER, MATRICER
STEREOTYPIER, GALVANOS

WILH. SCHEEL & CO

ARBINSGT. 1. — TELF. 43522-43719

UTGITT AV LANDSFORENINGEN
FOR NATURFREDNING I NORGE
OKTOBER 1938

Trykt hos Fabritius & Sonner, Oslo